GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

HASSE Zetterström

Mannen som ville bli ryktbar

STOCKHOLM
AKTIEBOLAGET
VARIAS FÖRLAG

MANNEN
SOM VILLE BLI RYKTBAR.

MANNEN

SOM VILLE BLI RYKTBAR.

MED FLERA HISTORIER

AF

HASSE Z.
»BILL», »SVARTA KATTEN».

STOCKHOLM
AKTIEBOLAGET VARIAS BOKTRYCKERI
1900.

FÖRORD.

Jag förordar den här boken. Den är lagom i formatet och bör kunna roa på flera sätt. Man kan sätta sig i ett 4-våningsfönster, binda ett långt snöre om den och kasta den i hufvudet på sina björnar — alltid finns det väl någon utanför ens port. Man kan sedan hala upp den, rifva ut hvart blad i den, klippa bort siffrorna i högra hörnet och försöka sätta ihop den igen. Det kan bli ett rätt roande spel under de mörka vinterkvällarne.

Man kan också läsa den och försöka förstå den, men därtill fordras en hel hop andra betingelser. Men det ska vi inte tala om. Jag förordar i alla fall boken.

Vördsamt

HASSE Z.

"Guvernanten".

En historia om en beväring.

Det fanns ingen, som vågade säga något ondt om 2:a kompaniet — hela regementet visste hvad det var värdt. Där fanns de fattigaste pojkarne, de, som gingo i kronans fläckiga uniform och de, som alltid hade kronans knif och gaffel i ordning, ty de åto kronans hederliga mat de pojkarne. De gjorde tjänster åt de andra, de riktigt fina, som gingo till sta'n och åto middag, och deras ögon lyste vid hoppet om en öl och en sur Dukkecigarrett. Slogos gjorde de, om det behöfdes; gardisterna voro de sams med — de togo dem som olycksbröder — och var det fråga om en marsch, så gick det kompaniet med, bar sin packning, svor så det fräste i luften och sjöng de fulaste visorna på hela regementet. Det var kläm på 2:a kompaniet. Ville de hälsa på kapten om morgnarne, så gjorde de det, ville de inte, så var det mol tyst i leden.

Det var ingen, som sade något ondt om 2:a kompaniet. I arresten sutto de, och väntade på att komma dit gjorde de allesamman. Allting voro de beredda på, till och med kusarne, som kommo flygande om kvällarne från säng till säng.

Hade de något otaldt med någon korpral, så skällde de ut honom, när öfningen var slut, och samma dag hände det att de drucko öl med samma korpral. Ingen visste hvad den andre hette, man hade bara nummer och på några få utvalda hade man öknamn.

Det var först »guvernanten», som var klumpig och tung och ovig och dum och ett åtlöje för hela logementet. Det drefs med »guvernanten» från morgon till kväll. Han låg och grät med hufvudet under filten om kvällarne, och vid obevakade tillfällen gaf han till ett litet skall:

— Vill Ni tiga era jekla fehundar!

— Hör på guvernanten! Hur står det till med skoskafvet? Ligger du hårdt? Drömmer du om marschen i morgon? Hvad sa' doktorn?

»Guvernanten» var aldrig med på marscher, han låg i kvarter, drack sockerdricka på marketenteriet och spelade kort i logementet.

Logementet hatade »guvernanten». Han sprang till doktorn, så fort order kom om marsch, och han slapp ifrån.

Så kom historien med hans röda tröja. Det blef befaldt, att alle man skulle ha gymnastik i skjortärmarne om morgnarne. Ingen visste hvari-

från den ordern kom, den stod på en lapp, som satt på en vägg, och man lydde.

Andra kompaniet drog af sina rockar efter morgonkorum, alla utom »guvernanten, som gömde sig mellan två sängar. Logementet såg honom, där han stod och tjurade, men ingen sade något, ty ingen skvallrade på en kamrat.

Kompanierna gingo ut på gården. De ringlade sig som en orm ut från korridorerna, där dammet steg och steg för torrviskornas yrande fart.

Så blef det ordning i kompanierna och »distinkten» nämnde af.

— En man frånvarande på andra kompaniet.

— Hvar ä' han? Gå efter honom! Satans slarf!

En korpral gick efter »guvernanten», som satt i lugnet på en sängkant och dinglade med benen och drog temligen jämna drag på en sannolikt knyckt cigarrettstump.

— Du ska gå ut, din fan! Af med rocken.

»Guvernanten» grinade till som om han fått halsbränna och sa' dumt:

— Hva fan ska jag ute och göra?

— De' ä' gymnastik, sa' korpralen. Ut!

— Jag tycker inte om gymnastik — den ä' jeklig, sa' »guvernanten».

Korpralen var trött på omdömen om den saken, han var en plikttrogen soldat med tre »silfver» på armen, och med ett ryck fick han af »guvernanten» rocken och fick ut honom själf på gården.

Hela regementet brast i gapskratt — 800 man skratta rätt bra på en gång — och det bara för den röda tröjans skull. »Guvernanten» hade ingen skjorta, bara en tjock, eldröd tröja, som hans mamma stickat i de vackraste mönster. Han stod midt på gården lika röd i synen som tröjan, med inåtvända fötter och fåniga blickar, som borrade i jorden.

Han hade inte en aning om hvart han skulle ta vägen, men en vänlig själ knuffade in honom i ledet, där han knuffades vidare fram och tillbaka.

— Haleluja! Har du gått in i Frälsningsarméen? En så'n tröja!

Stackars »guvernanten», han bet ihop tänderna, svor långa ramsor i djupet af sin själ, gjorde armar uppåt sträck som de andra och sprang hela tiden med »galen fot» i språngmarschen. Man knuffade honom, man slog honom i ryggen, man skällde ut honom öfver hela linien, men ingenting hjälpte — han sprang med galen fot ändå och han sprang lika fort som de andra.

— — — — — — — — — — — — — — —

Det blef rast och »guvernanten» gick ensam för sig själf, drog på sin fläckiga kronans rock, hvars knappar möjligen skulle putsas till kyrkparaden midsommardagen.

— O, den som hade en skjorta som alla de andra. Hvarför sydde mor tröjan? Hvarför skratta allesamman? Mors tröja, som var så varm och stark.

»Guvernanten» smet ut genom kaserngrindarne, gick tvärs öfver gatan till mjölkmagasinet och fick för 8 öre ett stort glas mjölk och ett litet, litet franskt bröd. Men, satans tröja!

* * *

Det kom order om marsch. Regementet fick fritt på kvällen förut att göra sina packningar klara. Det putsades och fejades och rullades kappor och smugglades med konjaksflaskor och kursades med öl och porter och cigarretter. Hela kasern var vänd upp och ned, och gamle fanjunkaren, som satt på förrådet och bytte skor åt dem, som fått för trånga, svor så det ekade genom alla trapporna.

»Guvernanten» drog sig tillbaka från det hemska kasernlifvet och tillbragte sin eftermiddag i dagrummet, han spelade »krona och klafve» med en vicekorpral.

Ingen hade tid att tänka på »guvernanten» — efter vanligheten skulle han väl smita från marschen.

Men ordern blef ändrad angående den desertören och »guvernanten» skulle med. Doktorn mindes att han sett honom hemma för mycket — det skadar inte att få frisk luft och marschera ett tag.

I sista sund kom »guvernanten» ut ur logementet. Han var otvättad och oputsad, och packningen hängde på sned. Geväret dinglade i näfven, och halsduken satt och skafde och skafde innanför kragen.

Kamraterna skrattade, korpralerna grinade, sergeanterna flinade och kaptenen smålog åt detta härliga exemplar.

Och regementet gick ut med musik och noggrann marsch och halfva sta'n stod still och tittade på »den stiliga militären».

»Guvernanten» lunkade med. Det gick trögt i början, men efter första milen var han i tagen. Dammet täppte till hans luktorgan — det var han van vid från landet — och i högra kängan satt en spik och borrade sakta ett litet hål i hälen. »Guvernanten» gick på, sjöng med de andra och svettades med de andra. Det droppade svett från hans panna, det kliade på ryggen — den röda tröjan var för ullig — och mellan benen kändes det som huden vore borta. Solen sken och sken, landsvägsdammet stod som en rök i skyn och guds härliga natur såg genom bländade ögon ut som bara en stor afskrädeshög.

Så småningom dog sången bort, man tröttnade och geväret tyngde allt mer. Där stannade en. Han föll i ett dike, och ingen vände sig om för att titta hur det gick — det var bara en gardist, som tog hand om gossen.

»Guvernanten» blef icke trött, han smågnolade för sig själf och gick på tills det blef blött i högra kängans häl. Se'n gick han mest på den fotens tå.

Det kändes som den marchen aldrig toge slut. 118, som gick strax före »guvernanten», snubblade på fötterna och vaggade hit och dit. Han kände

hur kallsvetten kom, och han skulle ha gett en million för att slippa packningen, som drog honom nedåt och nedåt. Om han haft någon million.

Och »guvernanten» gnolade och sjöng:

En jä-garre gick sig att ja-ga
U-ti en lund så grönn.
Då möt-te han en flicka,
En flicka som var skönn!
Ä' du me' på den?
Ä' du me' på den?
Ä' du me' på hoppfallerallala? Tjo!

118 tog ett skutt ur ledet och var hvit i ansiktet och såg ut som ett lik med inre belysning.

— Vänder du om så snart, sa' »guvernanten». Ska' vi inte ha sällskap? Visst ska' du med, grabb! Ta hit packningen och geväret ska' jag ta't!

N:o 118 kvicknade till — himmelen öppnade sig för honom — och »guvernanten» tog packningen i näfven och slängde upp geväret bredvid det andra.

Och marschen gick och sången ljöd:

Kung Karl, kung Karl,
Kung Karl den unge hjälte,
Han drog, han drog,
Han drog sitt svärd ur bälte
Och bröt, och bröt,
Och bröt i striden fram.

Bohuslänningar, bohuslänningar,
Ni ska hålla takten.
Ni fick bränvin, ni fick bränvin,
— inte Svea garde!
Framåt, framåt!

* * *

Regementet är hemma. Hvarenda lem är styf som trä, men munlädret är i gång och kvickheterna hagla i logementet. Det drifs med »guvernanten», som ligger där tyst och tjurar, under den hårda filten.

— Har du tröjan kvar, »guvernant»? Har din morsa inte sytt en skjorta ännu? Sofver du, din lathund?

Intet svar.

— Sofver du, hva?

En kuse kom susande och slog mot något hårdt — kanske var det »guvernantens» stora hufvud — och på samma gång klef korpralen ur sängen och skrek:

— Nu ska' de jeklar i mej vara slut på käbblet. Håll käften! Det var fan i mej ingen af er som skötte sig så bra som guver — hm — 108 i dag!

Det blef alldeles tyst. Det var som man grubblade öfver något som man förr ej begripit.

Så kom det sträft från en öfversäng:

— God natt, »guvernant», och sof godt! Du ä' en bussig boy!

Och så med ett slag bröt det löst från hvarenda säng:

— Lefve »guvernanten»! Tack för sången i dag!

Så blef det tyst igen — signalen gick — men hade någon dragit eld på en tändsticka och lyst på »108 — guvernant», så skulle man sett en stor, smutsig och otvättad pojke, som låg och smålog för sig själf.

Ingen vet hvad han tänkte. Men han sof lugnare den natten, och på morgonen var det ingen som märkte att icke en röd tröja är lika god som en skjorta — kanske bättre.

Klockarepojken

eller

Den gamla occarinan.

Jag har flere gånger tänkt skrifva den här historien, men jag har alltid fått någonting annat för mig.

I kväll, då jag är ensam, vill jag sätta mig och försöka komma ihåg alltsammans precis som det var.

*

Genom socknen går en stor bred landsväg. Hvar den börjar vet ingen, men den slutar nere vid sjön, strax bakom den stora herrgården.

Det är ingenting ovanligt med den landsvägen, ingenting nytt, ingenting originellt. I en stor bukt svänger den förbi kyrkan och strax därefter stryker den förbi prästgården och klockaregården.

Och här tilldrager sig historien.

*

En kväll. Sjön ligger alldeles stilla och blank som ett stort stirrande öga. Några krocketklot ligga utkastade på prästgårdens plan och i klockaregårdens flygelfönster lyser det.

Det är alldeles tyst, endast från köket i prästgården hör man pigorna slamra och prata. Träden i parken stå långa och raka och på ett streck hänger ett hvitt lakan, som pigorna glömt ta in.

Då hörs ett ljud, ljudet af en occarina. Det kommer från klockargården och det tränger ut på den breda landsvägen. En ensam occarina som gnäller — ingen verklig musik, inga riktiga melodier, bara ett långdraget, enformigt gnäll som då vinden tjuter.

Det är klockarepojken som öfvar sig. Flickorna i prästgården ha skämtat med honom hela dagen, han är ledsen och dyster, han måste göra något, och så drar han till med den gamla söndriga occarinan.

Så tröttnar han, så tar han sin mössa, så går han ut.

Han går framåt vägen och kommer förbi mig, där jag sitter ensam på det lilla sätet under granen uppe i backen, sitter där och drömmer.

Jag känner igen honom, och jag ropar honom till mig:

— Hallå! Hallå!

Han kommer fram, blygt tillbakadragen som bondpojkar bruka, med studentmössan i hand — han är student — och sätter sig bredvid mig.

Det kommer öfver mig en lust att prata och jag utväljer just honom till mitt offer. Vi äro mycket litet bekanta, han betraktar mig som ett slags underdjur kommet från en stor stad som han ej känner.

— Ni spelar occarina, säger jag.

— Ah, det är en gammal en, en som jag fått af en kamrat i skolan — inte mycket ljud — ingenting alls.

— Säg mig, säger jag, hvem af flickorna spelade Ni för? För någon var det. Lilly, Agnes eller kanske lilla Karin.

— För ingen, svarar han, men jag vet att det var för Karin. Stackars gosse — Karin var den som värst dref och skojade med honom.

— Åh, sade jag i det jag bjöd honom en cigarrett, tycker Ni inte om flickor?

— Nej, inte di här — det är ingen ordning med dem. Karin var bättre förut (Karin var prästens dotter) hon var riktigt bra, men så kom di andra inackorderingarne och förstörde henne.

— Ja, Ni och Karin ha väl varit goda vänner — hm — förut innan hon blef — förstörd.

Det lyste till i ögonen på honom och jag såg att jag råkat på något brännbart.

Han drog några bloss på cigarretten, den var för stark, så sa' han några ord om att det var sent, tog ett tafatt adjö och gick hem.

Jag såg hans mössa lysa ett stycke framåt vägen, så försvann den i dunklet och så blef allt stilla igen.

* * *

Det ringer i en klocka på morgonen. Frukosten står dukad på verandan och yrvakna, omorg-

nade komma flickorna ned från öfre våningen, där de ha sina rum.

Jag har tagit mig ett bad på morgonen, allt är så ljust och gladt och jag känner i min själ en förfärlig lust att göra något, att ta mig för något — hvad som helst. Jag har tröttnat på att dåsa, och jag bestämmer mig för att sätta mig vid skrifbordet och arbeta hela dagen.

Flickorna ha slutat äta, kyrkoherden har gått in för att läsa tidningen, frun i huset har något bestyr i köket och jag och Karin äro ensamma på verandan.

Hon har tagit ut sin virkning, garnnystanet hvilar i hennes knä och hon tyckes inte tänka på något annat än sitt arbete. Jag sitter och ser på henne, och ofrivilligt kommer den tanken öfver mig huru roligt det skulle vara att ha litet kurtis med henne just nu. Det förvånar mig att jag aldrig kommit på den tanken förr — men jag hade ju bara gått och dåsat.

Hon är ju riktigt vacker där hon sitter. Håret har en glans af guld, och så de mörka, svärmiska ögonen med sin lugna blick som envist stirrade ned på den dumma virkningen.

Herre gud, man är ju inte ung man för ro skull och jag känner bestämdt på mig att antingen skall jag arbeta hela dagen eller också skall jag kurtisera Karin. Kanske var det synd — jag reflekterade inte så noga.

Jag började de vanliga knepen. Jag trasslade

till hennes virkning och jag njöt af att se hur hon försökte bli ond.

Så blef jag trött på den leken och började på annat sätt. Jag plockade upp ett samtal om något rysligt intressant som heter kärlek.

Så här:

— Har Ni varit kär, fröken Karin. Åh, vet Ni, det är något förfärligt. Man vill nödvändigt skrifva värs och så kan man intet sofva om nätterna. Ah, Ni har nog varit det — det ser jag på Era ögon.

Det där om ögonen är en bra idé.

Så kom jag plötsligt ihåg klockarepojken från kvällen förut och så fick jag ett nytt uppslag och fortsatte:

- Jag vet så väl hur er första kärlek såg ut. Ni sågo hvarandra dagligen och när Ni inte sågo hvarandra, så tänkte Ni på hvarandra. Ni gingo och läste tillsammans och när Ni gick fram, så tänkte Ni mer på honom än på det andra — det som er pappa stod och talade om.

Seså, afbryt mig inte — och förresten är Ni kär i honom ännu. Ni tror det inte, men Ni är det.

Jag skall säga Er hur det kommer att gå.

Det är en söndag, solen skiner och allting ler. Predikan är slut i kyrkan, pappa har kommit hem och lagt af kappan. Ni sitter i er fina, hvita klädning, åh, så fin, så fin, ni sitter inne vid pianot, men Ni vill inte spela de vanliga slagdängorna, Ni vill ha något rigtigt vackert, Ni vet inte hvad.

Då höres steg på gången här ute. Då kommer han. Han är förfärligt blyg och han är klädd i sina nya svarta kläder. Han har en liten blomma i knapphålet och han har manschetter, ty det är söndag. Han kommer här upp. Han stannar här, här ser Ni, och så ser han er inne i salen, och då vet han inte hvad han skall ta sig till. Han vrider och vänder sig och det sitter något fast under kragknappen.

Så tar han ett steg framåt och ett tillbaka, sedan ett framåt igen och så går han in.

Ni hör honom komma — här såg hon upp på mig och det låg något underligt i ögonen — men jag fortsatte, i det jag varligt tog bort hennes virkning.

— Ja, Ni ser honom, ung och glad och Ni vet hvad han vill, Ni vet hvad han skall säga och kanske innan Ni vet ordet af, så har han gjort så här . . .

Här visste jag själf inte hvad som kom åt mig — jag hade helt plötsligt hela flickan i min famn och kysste henne midt på munnen. Hon låg alldeles stilla, de hvita tänderna lyste mellan de röda läpparne och ögonen sågo på mig fulla af trånad och längtan, men så var det också så förfärligt varmt den dagen.

Jag glömde alltsammans, hela historien om klockarepojken och hela världen för öfrigt och jag kände mig som om jag gjort något riktigt dumt.

Då kom den — räddningen. Det var ett ljud, en ton från en occarina, en gammal gäll occarina. Ingen riktig musik, inga ordentliga melodier, bara

en långdragen enformig ton, som när vinden tjuter. Jag hade glömt den tonen, han, som hade den, satt där nere i bersån och blåste för sig själf, medan jag höll på att krossa hans ungdoms lycka.

Förvirrad reste jag mig och förvirrad talade jag:

— Förlåt fröken Karin — jag har inte — hm — jag har något viktigt att uträtta — förlåt.

Och så sprang jag upp på mitt rum, tog fram papper och penna och satte mig att arbeta i ett kör hela dagen. Jag hade tröttnat på att dåsa.

*

Det är i alla fall ingen idé att tala om kärlek med unga flickor på landet. Det kommer alltid en ton från en gäll occarina och rifver sönder alltsammans.

Flickor på landet skola i alla fall gifta sig med klockarepojkar och inte med unga snillen. De senare duga inte.

Rymmare.

Han var bara komminister och en komminister på landet till på köpet. Någon lön hade han inte — åtminstone inte mycket. Hans snille var därjämte begränsadt och i huset hade han sin mor och två systrar.

Modern var gammal och såg ut som om hon ätit på hushållsskola hela sitt lif. Den ena systern svärmade för att bli sjuksköterska, ty hon hade en gång varit kär i en dårhusläkare, och den andra hade en liten gosse, ty hon hade en tid varit bekant med en löjtnant i hufvudstaden.

Prästen lefde sitt lif i lugn och ro, grälade med fruntimren, rökte 6-öres cigarrer om söndagarne och lånade pängar af riksdagsman — det göra nu alla komministrar.

Våren kom och snön smalt. Man började ansa i trädgården, gräfva diken och sätta blommor. Allting såg så bra ut, äppelträden stodo fulla af blom och solen kittlade så varmt.

Då, då flög satan i prästen. Han ville ha pängar, han ville se människor, röka andra cigarrer

än 6-öres, och han satte in annons efter inackorderingar.

Gumman mor skakade på hufvudet, syster Lisa glömde bort sin dårhusläkare och syster Anna tvättade sin pojke hela guds långa da'n. Kommunistern själf beställde sig en ny bonjour hos byskräddaren och spikade ihop ett säte utanför förstubron.

Så kommo de: en lärinna och tre pojkar om 14 à 15 år.

Lärarinnan var 28 år och hade aldrig känt den njutning, som ofrivilligt uppkommer hos en kvinna, när en stor grof karl lägger sin arm om ens lif och frågar om 2,000 kronor räcka till tre rum och kök med jungfrukammare.

Hon såg alltid bedjande ut, men det hjälpte inte.

Pojkarne voro helt vanliga pojkar, icke religiösa icke lifvade för studier, men mogna för hvad sattyg som hälst.

Sven, Erik och Johan hette de, och redan första dagen kommo de i gräl. De gingo alla tre på vägen. Händerna i byxfickorna, mössorna litet på svaj och dolkarne utstickande under jackorna. De gingo tysta och en Cameo-cigarrett cirkulerade mellan dem.

De följde landsvägen fram med det behag och nöje, hvarmed man alltid går en ny landsväg, och de kommo till riksdagsmans gård. Där utanför stod en vagn med häst.

Pojkarne spottade alla tre på en gång, så sa' Johan:

— Ska vi åka, hva'?

Johan sa' alltid hva? efter allting. »Ä' du me' på de', hva'?» »Vill du ha smörj, hva'?» »Hur mår din mamma, hva'?»

— Det är inte värdt, sa' Erik, som var försiktig, och hvars pappa var roteman, det är ingen idé — gubben kunde komma.

Sven sa' inte ett ord, han bara satte sig upp i vagnen och tog tömmarne. Det var en smart gosse, och hans pappa sålde teaterobligationer.

— Åhja, sa' Johan, jag ska' väl me'.

Sven skulle just ge sig i väg, när Johan klef upp.

— Af me' dej — det är min vagn. Af säjer jag.

— Inte för dig inte!

— Jag slår till dej!

— Nå, så gör det då! Hvarför gör du'ett inte hva'?

I detsamma kom Erik, som var en snäll gosse och hvars pappa var roteman, att sticka hästen med något i bakdelen.

Det bar i väg, och Sven och Johan blef kalla om ryggen af idel ångest. Erik skrek allt hvad han orkade, och riksdagsman kom med alla drängarne, och så började en jagt efter hästen och vagnen och båda pojkarne. I ett dike låg alltsammans, och Sven sa':

— De' va' ditt fel — i—d—i—o—t!

— Sa' du de' hva'? sa' Johan, akta dej! Tror du man ä' rädd hva'?

När se'n riksdagsman kom och klådde dem, sa' Erik, som var snäll gosse och aldrig gjorde något ondt, fast hans pappa var roteman:

— Ja, se man ska aldrig ta andras hästar! Det står i bibeln: du skall inte stjäla!

— Håll käft! — sa' Sven, och så kommo de hem alldeles lagom för att se fröken Lisa duka bort den stekta hafregrynsgröt, som var hufvudbeståndsdel i det härliga mål, som hette kvällsvard.

* * *

Lärarinnan hette Emilia. Pojkarne lärde sig det namnet utantill, ty naturligtvis blefvo de genast kära i hänne. Men aldrig yttrade de därom ett ord till hvarandra. Det var en hemlighet, som satt djupt, djupt inne i deras själar.

Emilia drömde de om, Emilia var det högsta på jorden och en kyss af hänne var nog ljufvare än allt annat — både stekt hafregrynsgröt och ölsupan, som alltid kom igen.

Maten var uppriktigt sagdt dålig. men när pojkarnes pappor skrefvo till komministern och klagade öfver den saken, så svarade komministern, att om maten icke var så god, så var det bildande umgänget desto bättre.

Nåja, pojkar lefva på hvad som hälst. De stulo äpplen — mest kart, och de bröto sig om

nätterna in i bakstugan och roffade hela högar med färska skorpor.

Missnöjet jäste dock i sinnena, och en dag tog det slut — tålamodet. Gumman hade rest till sta'n, och hela familjen lefde på torrskaffning.

*

Det var på förmiddagen. Emilia satt i sitt rum uppkrupen i soffhörnet, läste en ny roman och knaprade på några praliner, som hon fått i handelsboden.

Pojkarne gingo ute i trädgården, och ibland knäppte de på rutan — bara på skoj.

Fröken Lisa satt och sof i köket och fröken Anna letade efter sin pojke, som inte synts till på en lång stund.

Bäst det var, knäppte det igen på Emilias fönster.

— Vill fröken titta ut, hva'? Och se, hvad vi ha gjort, hva'? sa en röst, som var Johans.

Fröken Emilia gäspade, sträckte armarne i luften, tappade romanen och väcktes till lifvet igen af ett förfärligt gallskrik. Hon drog undan gardinen och såg ut i trädgården.

Där hände något förfärligt. Där stodo Sven, Erik och Johan, och midt bland dem fröken Annas 3-årige pojke. Erik och Johan höllo i honom, medan Sven målade honom med sönderkramade körsbär i ansiktet.

Saften rann ur honom, alldeles röd var han och gallskrek gjorde han.

— Vill du inte bli indian, hva'? — sa' Johan.

— Ser du inte bra ut? — sa' Sven.

— Stå stilla, gossen min — sa' Erik — vi vill dej inte något ondt, tvärtom.

Fröken Emilias ögon blefvo förfärligt stora. Något sådant hade hon aldrig tänkt sig. Hon lade sig till rätta med armbågarne i fönstret och afvaktade slutet af denna scen.

Fröken Anna stod midt på golfvet i köket, så hörde hon de förfärliga skriken och sprang ut.

Pang! Pang! Där föllo örfilar, där dansade slag hit och dit, och där stupade Sven, Erik och Johan, den ene efter den andre.

Stolt som en Jeanne d'Arc återvände fröken Anna från krigsskådeplatsen och högt i luften höll hon sin röde indianpojke. Tårarne tillrade utför hennes kinder och hon jämrade och klagade:

— Stackars min Adolf! Stackars Dolfen lille! Oj, oj, oj!

Fröken Emilia återtog sin roman, såg på klockan och stoppade in den sista pralinen i sin lilla mun.

*

Klockan kunde vara så där framåt middagstid när pojkarne rymde. De hade kommit öfverens om saken nere i höladan, och de gingo bakvägen ut genom lilla trädgårdsgrinden. Det var tråkigt att

det skedde, men det måste ske. Aldrig hade de fått stryk af något kvins förut, och inte behöfde de tåla't heller.

När de gingo genom grinden, vände Johan sig om och såg på Emilias fönster. När de gingo förbi sista äppelträ't gjorde Sven detsamma, och när de kommo till krusbärsbuskarne kunde inte Erik hålla sig längre utan sade:

— Jag undrar hvad hon tror?

— Gör detsamma — sa' Sven — hon bryr sig inte om oss.

— Gubben blir nog förbannad — sa' Johan.

— Det är rätt åt honom.

— Ts! Ts! Jag vet något!

— Hvad då, Sven?

Sven stannade och stod alldeles stilla en lång stund, så tog han ett skutt framåt och återvände från hörnet af vedboden med en stor svart katt i famnen.

— Den här ska' vi dränka! Det ska' bli vår hämd! Gå efter en säck!

Johan gick och kom tillbaka med säcken, och så fortsatte marschen ned mot sjön. Där låg en ekstock, en liten en som pojkarne hade när de rodde ut och badade.

Raskt klefvo de ombord med katten i säcken och med lugna, säkra tag rodde de utåt viken. Vattnet låg alldeles stilla — det var riktigt roligt att ro. Fiskarne hoppade i vattenbrynet och strändernas klippor och skär afspeglade sig i vattenytan

— Här — sa' Johan nästan andlöst — här dränka vi kräket.

— Åhja, här kan vara djupt nog — sa' Sven och lade upp årorna. — Men hvem ska' vara präst?

— De' kan Erik!

Erik tog säcken, i hvilken katten låg tillsammans med en stor sten. Han höjde den öfver relingen och sade:

— Far i frid, kattracka!

Så hördes ett plumsande och kluckande och Murre försvann i abborrarnes rike.

Jag medger att det var grymt gjort detta, men pojkar och barn äro sådana, och icke tror jag att de bli sämre män för det. En katt mer eller mindre spelar så liten roll i världshistorien.

*

Under tystnad gick rodden vidare till Storön. Hvar och en visste att något allvarligt var på färde, och alla visste att följderna kunde bli de värsta.

De landstego vid en liten udde, drogo upp båten och gingo uppåt ön. De samspråkade gladt om allt möjligt. De kände sig glada och fria och beslöto att bada. Raskt klädde de af sig, och sedan de funnit en bärgknalle, från hvilken de kunde hoppa på hufvudet, mådde de skönt.

Vattnet pärlade om deras bruna kroppar, och liggande på ryggen på en klippa soltorkade de sig.

Så sprungo de nakna omkring på ön, som var obebodd, och när det led mot eftermiddagen klädde

de sig och började leka »kurra gömma». Öfver stockar och stenar och bärg och moras sprungo de och ljudligen ropade de:

— Hallå! Hallå! — Och ekot svarade:

— Hallå! Hallå!

Mot kvällen tröttnade de och blefvo dystra. Alla ville de gå hem, men ingen vågade. Hade någon kommit fram med ett sådant förslag så hade de andra skänkt honom sitt förakt och kallat honom kruka.

Så blefvo de hungriga, förfärligt hungriga — just därför att de icke hade någon mat — så är det alltid.

— En af oss måste ro hem och hämta litet — sa' Sven, som var den klokaste — jag kan göra det, medan ni bygga några hyddor.

— Ja, men kommer du igen? — sa' Johan.

— Åh, man ä' väl ingen dräng heller — jag kommer nog.

Så gick Sven, och Erik och Johan tände sina cigarretter och gjorde upp en eld. Se'n gjorde de en bädd af mossa, lade sig och somnade.

*

Sven hade rott i land och kom upp till gården. Han närmade sig köket, där det lyste, och stannade på tå utanför. Han såg in genom fönstret, som stod på glänt.

Ingen fanns där inne. Sven öppnade sakta fönstret, höjde sig upp på armarne och kröp in.

Där hängde brödkakor i taket på långa stänger och där låg en klimp smör bredvid en skinka.

Sven smög omkring på tå, högg till sig några brödkakor, slog in skinkan och smöret i en tidning och kröp ut genom fönstret.

Sakta tassade han fram i mörkret och spratt till vid hvarje ljud han hörde. Han kom till Emilias fönster. Det lyste genom gardinen. En idé flög i honom, han tog upp en bit papper och en penna samt skref hastigt följande:

Fröken Emilia!

Vi äro i sekerhet! Sök oss icke. Vi komma aldrig igen farvel. *Sven.*

Den lappen vek han ihop och stack den in mellan fönstren.

— Hon får den i morgon — mumlade han och sprang sedan snubblande sin väg.

*

Hur det gick? Folket frågar hur det gick. Ack, som det alltid går för tre pojkar som försöka rymma — fan tog dem i form af komministern. Man letar alltid rätt på en båt i en sjö, som inte är större än att man simmar öfver den.

Katten kom dock aldrig igen och fröken Emilia for ogift sin väg när skolan började. — — —

Den gamla komministergården finns kvar ännu — men gumman är död och fröken Lisa är kokerska på en restaurant i Stockholm.

Sådant är lifvet.

N:o 22:s förlofning.

Firman Isak Vitt var den största affären i sta'n. Ingen visste när den först etablerades, men under minst hundra år hade den gått i arf från farfars far, hvilken, om ryktet talade sant, börjat sin köpmansbana med att sälja kragknappar på de mindre kaféerna.

Firman Isak Vitt hade en årlig inkomst af omkring 4 millioner och sysselsatte omkring 200 biträden, däraf största delen damer — ty firman Isak Vitt var först och främst en modeaffär. För öfrigt fans allting i den affären — ända från knappnålar till velocipeder, damstrumpeband och stora salsklockor.

Firmans hus var det största i sta'n och gick man in med hundra kronor genom ena dörren, så gick man inte så lätt ut genom den andra.

Firman hade bestämda priser, men stod det de mystiska bokstäfverna *J. N.* på någon kartong, ask eller låda, så visste biträdet strax att det betydde *Jänka Något*, och stod det ingenting på asken, lådan eller kartongen, så jänkades det något mer än något. Så hade affären gått i många år, och då denna

historia tilldrager sig, innehades affären af en sonssonsonsonson till den gamle Isak Vitt. Denne var en relativt ung man med ett utseende, som täflade med den förnämsta operatenorens och sålunda trotsar all beskrifning.

Han klädde sig ytterst elegant — firman hade äfven herrartiklar — och hvar han gick fram föll ett krossadt kvinnohjärta i små smulor till hans fötter. Hans biträden älskade honom mer än gud, och såg han någon gång på dem med sina svarta ögon rann allt deras blod strax ned i de broderade strumporna, som äfven mot rabatt voro köpta i firmans damafdelning. Såg han däremot inte på dem, var deras dag förlorad, och de gjorde ingenting annat än räknade skorna, strumporna eller handskarne i lagret allt under det de hviskade:

Han älskar mig — han älskar mig inte — han älskar — o! — och så rann blodet tillbaka på sin plats och de små flickorna, som hade ända till 60 kr. i månaden, hoppade omkring som glada tättingar, skämtade med hvarandra och kunderna, och berättade rysligt intressanta historier om 22. 22 det var chefen — ingen sa' hr Vitt, hela affären sa' 22.

— Pass opp, 22 kommer.

— I går såg jag 22!

— Såg du, hvar då?

— Åh, hvad 22 är söt i dag!

— 22 ser klen ut — 22 skulle lägga sig på landet etc.

22 hade sitt egna privatrum med sidentapeter på väggarne — firman sålde äfven siden — och den flickan som varit inne i det rummet, betraktades i all evighet som ett slags underbarn.

I flera månader fick hon höra:

— Hvad sa' 22? Sa' han något om oss? O, den som finge komma in till 22.

Då och då kallade 22 in någon af damerna och var det då vanligen för att varna henne för den eller den unge mannen, med hvilken han sett henne ute. N:o 22 ville vara N:o 1.

Naturligtvis gick det i sta'n en hel massa historier om N:o 22, men det gör det ju om hvarje ung man, som ser något så när bra ut — ja, jag vet till och med en hel del riktigt första klass familjer, som för närvarande icke ha något annat att göra än att författa skandaler om samhällets jeunesse dorée.

N:o 22 lefde dock trygg, omgifven af sina beundrarinnor, tills plötsligt en dag något hände: han blef kär i en rik flicka och beslöt att förlofva sig.

Men hvad skulle alla flickorna säga, Karin, Maria, Lisa, Alma och Marie — N:o 22 fasade vid tanken. Ju mera förlofningsdagen närmade sig, desto mer orolig blef han. Han smög sig upp bakvägen på privatkontoret och ögonen satte han i väggen, äfven om någon hade sitt allra nyaste lif på sig — N:o 22 var rädd.

Flickorna märkte hans förvirring, trodde honom vara sjuk och skickade kassören att höra efter hur

det stod till. Kassören kom med underrättelsen: allt väl! och flickorna blefvo ännu mera nyfikna. Hvad kunde det vara åt honom? Gick inte affären så bra som förr — åh, visst — böckerna visade ett utmärkt resultat.

Men hvad kom åt 22? Hans utseende blef allt dystrare, hans mustacher hade inte samma eleganta fason som förr, och flere gånger hade han kommit till kontoret med nedvikta byxor. Det var något fel.

Flickorna höllo ett sammanträde på liktornsringsafdelningen, dit ingen människa gick. Lisa valdes till ordförande (hon hade annars hand om telefonerna). Karin begärde ordet.

— Jag tror att han är sjuk — en människa kan inte annars se ut på det sättet.

Denna åsikt delades af 83 stycken, och sedan lugnet inträdt, höll ordföranden följande tal:

— Något har händt vår 22. Hvad som har händt vet ingen, men jag utser mig själf att ta reda på saken — jag skall följa honom i hälarne — i morgon, mina damer, ha vi saken klar!

Därpå återgingo alla till sina afdelningar, och öfver firman Isak Vitt spred sig det lugn, som alltid finnes före en storm.

Dagen därpå var en minnesvärd dag. Redan tidigt på morgonen märktes en viss rörelse — kommer då aldrig Lisa? Hon kom med ett oväders-moln på pannan.

Flickorna skockade sig omkring henne, sleto i henne, drogo i henne och ropade:

— Nå, tala människa, hvad är det? Tala! Säj' något!

Lisa tog sakta af sig hatten och kappan — hon var svartklädd — och sade med allvarlig röst:

— *N:o 22 skall förlofva sig!*

Det blef dödstyst i hela firman Isak Vitts stora affärshus, blott på nedre botten hördes en entonig kärringröst, som pep:

— Kan jag inte få handskarne för 1: 25, så vill jag inte ha dom.

Det var tyst, ingen kunde säga något. Om en stund talade man dock.

— En så'n bedragare!

— En så'n usling — hvad ska' mina föräldrar säja?

— Och jag, som gaf honom blommor på hans namnsdag — nu är man inte värd så mycket som en sur sill, men vänta mej!

Så kommo tårarne. De runno friskt i alla afdelningarne. De började i kragafd., de fortsatte i hängselrummet, de banade sig förbi damskor, herrhattar och ridspön och de slutade i leksaksmagasinet.

Framåt middagen voro alla ögon röda och alla flickorna klädda i svarta lif — sådana funnos i affären — och man var beredd att mottaga den trolöse.

Tiden gick, men ingen 22 syntes till. Spänningen blef allt större — skulle han vara rädd?

Klockan blef 5 — ännu inte kommen!

Klockan blef 6 och förvirringen tilltog. Karin sålde 4 par handskar — allesamman för venster hand, Lisa gaf en okänd artist kredit på en vinterrock och Marie sålde en 12-kronors lampa för 2 och 25.

Klockan blef 7 och man kunde inte styra sig längre.

— Vi måste veta hvar han är! Låt oss ringa på till hans bostad.

Man drog lott om hvem som skulle göra det. Lotten föll på Jenny, som mutade en af springpojkarne med en velociped att göra det.

Han ringde på.

— Hallå, är hr Vitt hemma?

— Nej, hr Vitt reste i morse till Paris!

— Han har rest! Han vågade inte stanna! Huru skola vi hämnas? Skola vi gå vår väg? Ska' vi stänga affären!

— Nej, skrek Julia, låt oss först sälja lagret.

— Bravo! En charmant idé!

Dagen därpå började raseriet. I hela staden spred sig det ryktet att Isak Vitt hade slutrealisation. Alla människor strömmade dit och en särskild polisstyrka kommenderades dit att upprätthålla köen. Telefonerna ringde, hyllorna stormades och diskarne sopades rena på ett nafs.

4,000 damhattar såldes slut på en timma, 11 bicyclar försvunno på en kvart och 350 lampor kursades för 2 kr. st.

Man stod i så svetten lackade — man utkräfde en blodig hämnd. När kassören, som varit sjuk,

kom ned i affären, måste 4 poliskonstaplar bana honom väg, och det första han gjorde var att skicka ett telegram till N:o 22:

Kom hem. Lagret slut. Allt ramlar.

Dagen därpå återkom 22 — han hade aldrig hunnit längre än till Göteborg. Raseriet fortfor. Hvar och en, som köpte en rägnkappa, fick en sommarkostym på köpet, och den, som ingenting ville ha, fick en raktvål i present.

N:o 22 stannade i dörren. Hans ansikte blef askgrått och hans läppar stammade:

— Hvad fan är detta? Är Ni galna — eller ä' de' jag själf —???

Flickorna fingo syn på honom, ögonen gnistrade och på ett gifvet tecken skreko de alla på en gång:

— Köp, köp, godt folk! Billiga priser, humant bemötande! Stor slutrealisation! Herr Vitt gifter sig i morr'n — han behöfver inte den här affären längre. Ska' de' vara ett dussin bicyclar för 25 öre eller en sommarkappa för 1 och 50!

N:o 22 kunde inte tala — han vacklade upp på sitt kontor, där sjönk han ned på sin stol, knäppte hop sina händer och bad:

— Hjälp mig, Försyn! En sommarkappa för en och femti! — Oj, oj, de sälja ju mina varor nästan för inköpspris! Huru skall detta sluta?

* * *

Detta är en sann historia, och firman Isak Vitt gjorde konkurs för tre veckor sedan.

Detta är äfven en varning för unga grosshandlare! Förlofva Er aldrig! Ska' Ni gifta Er, så gift Er bara med edra biträden!

———⁂———

Härtigens jaktvagn

från

Firman Isak Vitt.

Bland alla de historier, som de senare åren varit i s. k. svang om firman Isak Vitt — 200 biträden, 400 millioners omsättning, kulörta skjortor till 3.50, intager följande ett ganska bemärkt rum.

Den har berättats mig af en person, som i 33 år varit i firmans tjänst. Han sålde tandborstar, tändstickssställ och dockhufvuden, som liksom så många andra blundade så länge de voro i affären, men som sedan, då de uppnådde en glädjerikare tillvaro, omöjligt kunde förmå sig till annat än att se på all världen med de stelaste mörkblå glasögon. Denne man hade äfven till uppgift att visa lampor med utmärkt oljehus — firman förfogade på den tiden öfver endast ett utmärkt sådant och det skruf-vades under själfva köpet alltid på den lampan, som sedan den kommit i ett stilla, fridfullt hem aldrig vidare brann.

Denne utmärkte man är nu död. Han dog af någon magsjukdom, uppkommen genom vällefnad, ty han åt aldrig firmans mat.

Bland hans efterlämnade papper har jag funnit tillräckligt stoff till en bok om världens förnämsta firma — 200 biträden, 400 millioners omsättning och kulörta skjortor till 3.50 pr st.

* * *

Klockan är tolf på dagen. En något dufven stämning hvilar öfver den stora affärslokalen, belägen vid stadens förnämsta gata.

Chefen har dragit sig tillbaka till sitt sidentapetserade privatkontor. Han har just lagt sista handen vid ett viktigt bref till en utländsk agent, ett bref, som inom en vecka skall sätta honom i besittning af de vackraste silfverklockar af nickel (3.50 pr dussin — 5 kr. pr st.)

Han hvilar lätt på sin chaislongue. De uppvikta byxorna — en lysningspresent från en aflägsen slägting — äro nypressade för timmen och hans långa eleganta naglar — firman säljer äfven nagelpasta — leka lättjefullt med den breda guldkedja — 183 karats, 750 kr. med 50 % kassarabatt — som täcker hans efter veckans modell urringade väst.

Han är nöjd med sin dag. Han vet att allt är lugnt. Visserligen har han gett Katrine en liten uppsträckning för att hon varit på varieté kvällen förut — hur kan ett biträde i världens förnämsta firma — 200 biträden, 400 millioner omsättning etc. — ha råd att gå på varieté?

Visserligen har han lofvat biträdenas uppvak-

tande och darrande deputation att för en tid få pilsner i stället för svagdricka till middagen och visserligen har han med den skärpa, som är Isak Vitt så egen, bemött klagomålen på den hummer, som serverats om kvällarne — skadadt parti: 50 öre tjoget af en bekant agent — visserligen har han sträckt upp Karin därför att hon skrattat åt Julie — Julie, som åtnjuter hans förtroende, men nu är han lugn.

Allt säkrare och vissare blir underrättelsen om att konkurrenten skall inställa sina betalningar och i den vissheten tar han sig en förmiddagslur på sin chaislongue.

Nere i herrafdelningen öfvar sig Filemon förgäfves med att knyta halsdukar lika eleganta som dem i konkurrentens fönster. Hr Sötén vrider då och då sina mustacher högst försigtigt — antingen kunde de gå af eller rubba det fina lager af smink — firmapris: 2 kr. pr burk — som täcker hans bleka kinder.

I damafdelningen tala flickorna hviskande vid hvarandra om anskaffandet af kaffe och bakelser och på toiletten sysselsätter sig hr Nilsson med att medels »ringar i klockan» reglera sina liktornar efter de senaste väderlekstelegrammen.

En liten gosse försökte förgäfves i 50-öresafdelningen att pruta på en ask tennsoldater och köpte sedan samma ask för 10 öre i 25-öresafdelningen. En äldre dam, som bedt att få se på någon passande present till en elfvaårig gosse, undersökte

mycket noggrannt en mustachformare, då något för firman Isak Vitt — 200 biträden, 400 millioners omsättning etc. — högst viktigt inträffade.

Yngste springpojken — lön 5 kr. i veckan, då han äfven skulle bestå sig med föräldravård, punktlighet om morgnarne och absolut diskretion, då firmans heder stod på spel — kom gnoende med andan i halsen.

Alla skockade sig omkring honom och ropade om hvarandra:

— Har du fått påökt? Har M. K. ändtligen inställt sina betalningar? Har chefen fått ett par nya byxor? Svara människa!!

Den lille gossen, som icke kunde tala, men som ville skilja massan åt, hvisslade därför med ganska godt resultat en vers ur Kväsarvalsen och skrek sedan så mycket han orkade:

— Härtigen är på väg hit! Jag såg hans vagn på torget.

Det förfärliga tumult, som nu uppstod inom firman Isak Vitt, kan endast jämföras med uppträdet och förskräckelsen vid de tillfällen då några af firmans bättre kunder med skjutvapen sökt återfå sina pengar för varor, som befunnits något olämpliga.

Chefen föll i golfvet från sin chaislongue, vek upp sina byxor ett slag till och anlade framför spegeln en min af påfallande ärlighet och rättskänsla. Filemon kom af sig midt i en intressant guvernanthistoria och på mindre än 5 minuter hade alla

flickorna bytt lif och krusat sig i håret, hvarpå, sedan hr Sötén sagt upp sin plats för att han ej fick stå vid dörren, härtigen anlände.

* * *

Grosshandlaren Isak Vitt, ung, skön och elegant samt innehafvare af firman Isak Vitt — 200 biträden, 400 millioners omsättning och kulörta skjortor till 3.25 (nedsatt pris) — bugade sig djupt mot jorden. Filemon Vitt, syssling till Isak Vitt och chef för kragknappafdelningen i firman Isak Vitt, bugade sig lika djupt och bägge talade på en gång med mjukt klingande, något beslöjade stämmor:

— Hvat ferskaffer oss ären af ten hertigs kolossale besök? Får tet mans lof att vare ett litet sommertvättställ, komplett 9.50, eller ett iseskåp för tolf kroner eller en halsduk för en och tjygefem. Får tet mans lof att vare — —

— Nej, sade härtigen, i det han nådigt vinkade med handen — jag ville köpa mig en ny jaktvagn.

Det gick ett sakta sus genom firman Isak Vitt: hr Sötén tappade sin knapphålsbukett, hr Nilsson sålde en tiokronorstrumpet för 1.50 och chefen själf önskade icke längre att M. K. skulle inställa sina betalningar. Han kysste ännu en gång tåhättorna på sina lackerade skor (11 kr. paret) talade och sade:

— En jaktvagn — ah, vi ha jaktvagner för alle åldrer och alle stånd, vi ha de beste jaktvagner

i hela den Welt — ända från en krone och sjytifem öre till flire, flire tusen kroner. Vi ha...

— Ja — ja, sade härtigen, min jaktvagn får icke vara för dyr, men bra.

— Icke för dir men pra, men pra — vet ten hertig, då få vi ta ten jaktvagn ända från tet landet Schlesien, tet fineste jaktvagnsland auf die Erde.

Härtigen lät därpå sina vänliga ögon öfverfara hela firman Isak Vitts församlade lager: salsklockor regnkappor, bicyclekostymer (14 kr. — kunna efter ett regn användas som barnkläder), kinesiska tekoppar från Berlin, solfjädrar från Köpenhamn och nagelsaxar från Eskilstuna.

Härtigen såg på allt och som han var humoristiskt anlagd, fann han allt godt och lyssnade med nöje till Filemon, som i konstafdelningen sökte förmå en ung fru att köpa en terracottahund:

— Min bäste fru, tet är den charmanteste terracottahund, som finns.

Men den tyckes mig något dyr.

— Ack, min käre *baronesse*, ten är micket pillig, micket, micket pillig.

— Åhnej, för det priset kan jag ju köpa en riktig lefvande hund.

— Aber, min utmärkta *grefvinna*, tet är micket, micket mera arbete på en terracottahund än på en lefvende hund!

Efter en halftimmes uppehåll tog härtigen farväl och hade han då, enär han äfven var en god man, gjort följande uppköp:

1 dussin kragar (7.50),
1 dambicycle (250 kr.),
1 par skidor (15 kr.),
1 flaska hårolja (15 öre),
2 metspön (3.50),
1 karda att stryka upp håret med samt en hoftång (1.25).

Han närmade sig dörren för att gå. Med bägge händerna sköt han ifrån sig ett dussin nattskjortor och en speldosa. Ändtligen var han vid dörren — då framträdde Filemon med ett i hög grad upprördt anlete.

— Vänte litet, herr hertig! Jack ser just nu att ten hertig har fått en sotefläck på sin näse.

Hvarpå Filemon Vitt, chef för kragknappafdelningen i firman Isak Vitt, med en elegant geste framtog sin broderade halfsiden-näsduk (3.50 pr dussin), fuktade den lätt med sin tunga, sprang upp på en stol och borttorkade själf sotefläcken från hr härtigens höga näsa.

För sanningen af denna episod afgaf min sagesman en ed så dyrbar, att den knappast kan uppskattas i svenskt mynt, utan måste man för att ange värdet allra minst tillgripa amerikanska dollars.

* * *

Arbetet i firman Isak Vitt gick därpå under några dagar sin lugna regelmässiga gång. Chefen afskedade visserligen en af flickorna därför att hon

varit ute och promenerat med en ung ingeniör — han kunde nu en gång inte lida ingeniörer, en af dem hade en gång utspridt det ryktet att han svärtade sina mustacher. Han uppkallade därjämte Greta och Mary för att de en kväll åkt bicycle med en tandläkare — han kunde nu en gång inte med tandläkare, en af dem hade utan hans vetskap plomberat hans ögontänder med äkta guld och tagit betaldt därför. Han förmanade därjämte Lisa och Jenny att icke mottaga blommor af målare — en dylik hade en gång målat hans porträtt och såldt det som affisch till en resande menageridirektör.

Annars var allt lugnt, då Filemon en dag kom instudsande på det sidentapetserade privatkontoret, föll ned i den guldmedaljerade spottlådan och kved:

— Kan tu tänke tig, ten hertig har telefoneret att han vill ha sin jaktvagn fjorton tager tidigere!

— Nå, hvat sa' tu? — sade Isak Vitt, innehafvaren af firman Isak Vitt — 200 biträden, 400 millioners omsättning och kulörta skjortor till 3.25 (nedsatt pris).

— Åh, jack sate till ten hertig att tå måste vi ta ten som ilgods från tet landet Schlesien och tet må blifve micket dyrt — extre frakt.

— Tu är en hederspasche, men hvat sate ten hertig?

— Han ville riskere ten extre frakt!

— Ah, tet är charmant — här har tu *ett* glas konjak för titt geni, tet är tet värdt!

Filemon Vitt, chef för kragknappafdelningen i

firman Isak Vitt, sväljde konjaken samt en sockerbit, som han alltid för ändamålet bar i högra västfickan och sprang ned och sålde en kikare för 20 kr. åt en äldre officer.

Officeren tog sin kikare och gick sin väg utan att betala den kontant. När han gått vaknade Filemon upp och skrek till kassören:

— Jack blef så förbrylled af ten hertigs jaktvagn att jack glömde hvat ten officer hette som köpte ten kikere! Skrif opp en kikere på hvarende officer som handler här!

Hvarpå en kikare (30 kr.) skrefs upp på 2 generaler, 6 öfverstar, 11 majorer, 7 kaptener och 8 löjtnanter.

För sanningen hänvisas till den dyrbara ed (1,800 engelska pund = 324,000 kronor i svenskt mynt), som min sagesman på min uppmaning afgaf.

* * *

Åter gick en tid, och firman Isak Vitt arbetade som vanligt med den kraft och schwung som bör utmärka världens förnämsta firma — 200 biträden, 400 millioners omsättning och kulörta skjortor till 3: 25 (nedsatt pris).

Härtigen hade fått sin jaktvagn från Schlesien — ilgodsfrakt 500 kr. — och under folkets och hofvets enstämmiga jubel gett sig ut att profköra densamma.

Firman Isak Vitt väntade sig redan guldmedalj för sitt välgjorda arbete — firman var förut hof-

leverantör — då en förmiddag ett förfärligt buller hördes från det sidentapetserade privatkontoret.

Det lät som om bord och stolar dansade vals med taklampan och kommoden. En förfärlig fruktan föll öfver alla biträdena och man omringade i sluten tropp yngste springpojken, som kände alla chefens hemligheter:

— Hvad är det? Har M. K. ännu inte inställt sina betalningar? Här har du 25 öre till en ask Ducke om du talar!

— Tyst, sade springpojken, det är en förfärlig historia.

— Sjung ut, människa — här har du en chocoladecigarrett under tiden.

— Jo, sade springpojken och såg föraktfull på chocoladecigarretten, härtigen har profåkt sin nya jaktvagn från Schlesien.

— Nå se'n?

— Jo, sade sprinpojken i det han skar in sina initialer i en tennisracket (18 kr.) — den gick sönder.

— *Mer!* Människa!!

— Ja, så for man till Anderssons vagnfabrik för att laga den, och när man då vände om den nya jaktvagnen från Schlesien så fanns där en lapp i botten, och på den lappen stod:

Grenna vagnfabrik.
SVERIGE.

Det gick en suck af lättnad genom alla de 200 biträdenas bröst — blott Clara sade:

— Men hvaraf kommer allt bullret där oppe?

Ah, sade springpojken i det han drog upp mekaniken på en hvit råtta — det är bara hr Isak och hr Filemon, som diskutera den viktiga frågan om ett fortsatt hofleverantörskap!

Detta är den enkla och fullt sanna berättelsen om härtigens jaktvagn från firman Isak Vitt — 200 biträden, 400 millioners omsättning och kulörta skjortor till 3: 25 (nedsatt pris).

Familjen Svensson.

När jag, Hasse Z., i dessa bostadsbristens och den dyra bondmatens tulltider, först hyrde ett rum med frukost för 50 kr. i denna familj stod det i annonsen att huset var beläget i Stockholms centralaste punkt. När jag sedan på natten ville ha en droska för att åka dit kallgrinade alla kuskarne åt mig, klatschade med piskan och ansågo mig mindre klok. Huset låg i slutet af Birger Jarlsgatan och i närheten af Stallmästaregården.

Min värd var en helt ung man, hade 58 buteljer punsch i garderoben, var nygift samt hade en liten gosse om fyra veckor. »Det är en hedning», sa' han med stolthet. »Och den väger 2 lispund.»

Våningen var belägen 4 trappor upp, och när man gick hem om nätterna förstörde man flera askar tändstickor för att lysa i trapporna, ty Yngsjömördarens kusin bodde i tredje våningen.

Mitt rum saknade egen ingång från förstugan — ville man in i helgedomen måste man gå genom

tamburen, där herrskapets hund nafsade en i bakbenen. Någon annan mat fick han icke.

På grund af de 58 literna blef jag snart bror med min värd, och en kväll anförtrodde han mig som en hemlighet, att hans lille gosse, som var på barnhuset, snart skulle komma hem. Det skulle bli så trefligt.

Vi blefvo snart mycket goda vänner, jag och min värd, och efter en vecka förvånade det mig icke att han hade vänligheten klä sig i mina kragar och halsdukar samt om söndagarne använda min hvardagsöfverrock.

Hans fru var en ung, stillsam kvinna som hördes öfver hela huset. Hon innehade vid denna tidpunkt rekordet i bortkörda pigor.

En piga om dagen där i huset var något ovanligt, ty vanligen voro de tre, fyra. Man försökte alla sätt att få dem att stanna — men metoden vänligt bemötande och mat kom man aldrig att tänka på.

En gång hittade jag på ett sätt att få en af dem att bli kvar en hel vecka. Jag gick nämligen ut fyra gånger om dagen i köket och tog henne under hakan och sade:

— Lilla sötnos!

På söndagen bad hon att få gå hem till sina föräldrar och äta litet. Hon fick det och hon återkom aldrig. Sannolikt åt hon ihjäl sig.

De dagar den unga frun icke hade någon piga använde hon en liten 6-års döf flicka, som bodde i samma förstuga. Hon sprang ärenden hit och dit,

och i lön erhöll hon löfte att få en leksak, som frun påstod sig ha uppe på vinden. Hvarje morgon lät det:

— Här har du 5 öre — köp för ett öre grädde och två franska bröd, så ska du få den där leksaken.

Den lilla döfva flickan tröttnade till slut och en morgon kom hennes moder in och kallade den unga frun för »stycke» och anhöll att få leksaken, i annat fall skulle polisen lägga sig i saken.

Till mitt rum kunde man äfven komma från salen. Den vägen gick alltid herrn i huset när han kom hem litet lifvad. Han gick då rakt fram till min säng för att se om det var jag eller någon annan som låg där. Han var nämligen ytterst svartsjuk på sin fru.

Den morgon barnet kom hem blef en vändpunkt i mitt lif.

Jag hörde det redan två kvarter från vårt hus innan det kom. Det skrek hela vägen, och när det kom upp och fick se, att det skulle ligga i en klädkorg uttryckte det ett missnöje, som kom de gamla oljetrycken på väggen att skälfva af nervositet. — Det var en pojke.

Han kunde skrika. Inte på ett sätt, inte på hundra, nej på tusen. Han varierade alltid, och när han någon gång glömde sig och gjorde ett litet uppehåll blef han strax därefter så arg att han tog i med fördubblad styrka.

Vi höllo långa rådplägningar om orsaken hvarför han skrek, och när vi funderat i två dagar kom

unga frun att tänka på att han möjligen kunde vara hungrig, hvarpå den lilla döfva flickan för 26:te gången mutades med löftet om leksaken för att hon skulle köpa för 12 öre mjölk.

Det lilla barnet fick mjölken och teg i 10 minuter. Under denna tid kom hela huset i villervalla. Alla undrade hvad som var på färde, och Yngsjömördarens kusin kom upp och frågade med andlös spänning om det lilla barnet möjligen blifvit sjukt.

Allt gick dock åter sin gilla gång så fort ungen började gala igen. Genom hotet att afflytta lyckades jag dock få honom ur huset. Han inackorderades hos en hygglig fru i närheten och efter den stunden upphörde mina frukostar, ty familjen ansåg att min hyra och den summa de betalade för barnet togo ut hvarandra. Något som blef öfver fanns icke.

Hela dagen i ända resonnerades det dock om gossen. Ibland hade han fruns ögon och mannens hår (han var skallig) och ibland tvärtom. Han var det klokaste barn som fanns och hundratals bevis anfördes på hans snille. Det förvånar mig högeligen att han icke gaf ut någon filosofisk afhandling om sig själf eller höll ett föredrag i Ventenskapsakademien.

Så reste frun bort till någon syster i landsorten och jag och mannen fingo tillsägelse att vattna blommorna samt att två gånger om dagen besöka det kloka barnet.

Ville vi något särskildt, såsom äta mat eller dricka punsch, så fingo vi vänta tills frun kom igen.

Hon reste. Det blef min olycka.

Jag kom hem på kvällen, jag skref som vanligt en rolig historia och gick sedan och lade mig för att sofva lugnt.

Midt i natten vaknade jag vid att 4 hesa karls- eller mansröster sjöngo en serenad utanför min dörr. Jag satte mig upp i sängen — det var ingen säng, utan en trälåda med tagelmadrass på — med rang af »inventionssoffa» — jag satte mig upp och tänkte:

— Nu kommer det, straffet för mina onda gärningar. Nu komma de igen, alla mina whiskygroggar och punschhalfvor, jag har fått delirium — lefvande människor kunna icke skrika på det sättet.

Skriken tilltogo allt mer och mer och till slut började man bulta på min dörr.

— Upp! Upp! — skrek man. — Du skall upp! Vi vill se dig. Kom, yngling, och skåda dina vänner!

Jag svarade icke ett ord — då ryckte man helt enkelt upp min dörr och stormade in. Det var mannen och 4 af hans intimaste vänner.

De ville ha mig ur sängen. Jag vägrade. De försökte dra täcket af mig — jag sparkade. De kallade mig lumpen karaktär, fattade hvarandra i händerna, dansade en ringdans och sjöngo en sång, som till ena hälften var »Rhenvinets lof» och till andra påminde om »Söner af ett folk som blödt».

De jonglerade med bord och stolar, tände på min velocipedlykta och skällde ut mig för att jag ej hade en velociped fäst vid lyktan. De flyttade ut min byrå i tamburen och ringde i min rikstelefonapparat upp landshöfdingen i Torshälla, hvilken de underrättade om att Karl XII dog i slaget vid Lützen 1718.

De bröto upp garderoben och fingo ut all punschen och de använde två stora blomkrukor att dricka ur.

Hela huset vaknade. I tredje våningen stängde de alla fönstren och spjällen, ty de trodde åskan gick, och på nedre botten fick en barnmorska konvulsioner.

Ah, en så'n natt. De höllo på till half åtta på förmiddagen. Då blef det tyst och jag föll i en marliknande dvala.

Klockan 11 vaknade jag och tittade in i familjens sängkammare. Där lågo de hjältar slagna. Två i sängarne, en i gungstolen och en på golfvet med hufvudet inne i kommoden. En af dem vände sig till mig och sade fånigt:

— Vill Ni vara snäll och väcka de andra och be dem sofva ett par timmar till — jag är så trött.

— — — — —

Klockan 3 vaknade de af sig själfva och lyckades genom falska förespeglingar om en docka, som kunde säga »mamma», »pappa» och »det var mycket roligt» få den döfva lilla flickan att springa efter 25 halfva pilsner. På fruns och flickans kredit.

På eftermiddagen återkom frun. Hon hade känt någonting på sig. Låtom oss draga en glömskans slöja öfver den scen som då tilldrog sig. Så mycket kan jag dock säga, att situationen var något ensamt i sitt slag.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Kanske återkommer jag en annan gång till familjen Svensson. Men tillåt mig fråga:

— Finnes det någon af herrskapet, som har ett ensamt rum att hyra ut utan frukost? Svar torde benäget sändas under adress:

Hasse Z.

P. s. Jag glömde det sista med barnet.

I dag på morgonen sade frun:

— Jag kan icke längre ha en hedning i familjen — han skall döpas.

Mannen sade:

— Nej, säger jag, han skall icke döpas! Man skall icke påtvinga ett oskäligt barn en religion, som det inte har en aning om.

— Ja, men tänk dig om han en gång kommer till dig och säger: fader, du sålde mig åt hälvetet, hvarför blef jag ej döpt? Han skall döpas!

Mannen sade:

— Icke så länge jag lefver och andas.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Själfva dopet tillgick så här:

Kvällen förut telefonerade jag hem till frun: »Herr Svensson kommer att bli ute och rumla litet

i kväll, kommer följaktligen sent hem och ligger länge i morgon bittida. Haf då hedningen och ett stadsbud klara till klockan 9 och lägg hedningen i tidningspapper öfver lindakläderna, om pappan vaknar och frågar hvad det är; och så följer jag med till presten.

Skedde. Dock ej så tyst, att inte pappan vaknade och skrek ut i tamburen:

— Hvart gån I? — Hvart ska ni gå? — Hvad ha ni i Vårt Land?

— Min sämre frack, som ska till skräddaren! Han heter Hultqvist och bor —

— Nej, det är min pojke. Han ska döpas. Jag förbjuder det. Är jag inte hans pappa?

— Det är möjligt. Ja säkert. Ty ungen är så ful. Men en pappa, som spelar kort om kvällarne och ligger till klockan 10 om morgnarne, har ingen talan. För resten, efter du är fader, ska du få betala präst och stadsbud.

Och så gingo vi, reglade tamburdörrn, snappade dock dessförinnan tre kronor ur pappans portmonnä i fickan på byxorna, som ännu punschfläckade lågo öfver en stol — två kronor till komministern, en till stadsbudet — och återkommo med hedningen såsom riktigt kristen människa, ja statskyrkomedlem.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ja! I dag på middagen döptes verkligen pojken. Till Frans Harald — det senare efter mig för att få mig att stanna en månad till. — Det var fruns tacksamhet, som tog sig detta uttryck.

Ty mannen var ej närvarande. — Kan undra hvad den kloke gossen tyckte? Han blef nog tillfrågad om den saken af komministern, men blott jag och stadsbudet svarade — detta gillande och jakande — å pysens vägnar. Men se: pappan blef ju ej tillfrågad, hvarken af hans själasörjare eller af mig, hans hyresgäst. — Kanske det dock är bäst jag ligger på hotell i natt. Men döpt är pojken.

———⁂———

Familjen Svenssons Kamin.

Min föregående skildring af denna hederliga familj har väckt ett berättigadt uppseende. Jag vill icke spilla många ord på mannen Svenssons s. k. svar i föregående nummer. Det talar för sig självt, och dess författares anspråk på honorar belyser dess sanningsenlighet.

Från många håll har jag mottagit uttryck af tacksamhet för mina afslöjanden, men man har äfven djärfts påstå att jag sökt undergräfva den utmärkta familjens anseende och lycka.

Jag bemöter alla dessa beskyllningar med det förakt de äro värda och fortsätter nu mina interiörer med en beskrifning på huru jag eldade

Den Nya Kaminen.

Fru Svensson hade kommit öfver en kamin — jag vill icke säga huru, det vore att gå för långt. Det var en rullkamin, och naturligtvis var den omöjlig att elda i. — Man hade försökt hela förra vintern, men värdens bestämda uppträdande hade

i början af april afslutat alla vidare försök. Rappningen föll nämligen af huset.

En dag i förra veckan bars den upp ur källaren af tre expresskarlar, som sade att de haft flyttningar åt 14 familjer den sista veckan, men att något dylikt ännu icke förekommit inom deras distrikt.

Den ställdes uppe i salen och vi undveko att tala om den. När vi händelsevis fingo se den skrattade vi plötsligt till: ha! ha! ha! och började tala om något annat.

Den såg ut som ett rundt rör, och hade inte expresskarlarne bundit fast den vid kakelugnen, så är jag säker på att den öfverfallit oss. En sådan uppsyn hade den.

Så blef det kallt, så kallt att jag höfligt frågade om vedprisen voro särdeles dyra i år.

— Vi ska' elda i kamin, sa' fru Svennson, den värmer 5 rum och köket med. Vi ska' elda i morgon.

— Hur dags, sa' jag för att få veta vid hvilken tid jag borde vara i en annan stadsdel.

— Åh, vi börja på morgonen, sedan Frans somnat. Frans, den lille ängeln är vaken hela nätterna och sofver om dagarna. Det vet hela kvarteret.

Den bestämda morgonen kom fru Svensson in och sa':

— Hör du Hasse, vill du hjälpa mig litet med kaminen — den är så konstig.

Jag hjälpte tanten. Jag drack först en konjak. Jag drack en konjak till. Jag såg därpå på kaminen och gick därpå tillbaka och tog ännu en konjak.

Jag beslöt lära mig kaminens inredning — obducera den som det heter. Jag fann att den hade ett lock upptill, men som jag inte kunde förstå hvartill det skulle användas gick jag bort och gömde det någonstans där jag sedan icke kunde finna det. Sedan jag så upptäckt att det fanns en lucka nedtill och handtag framtill, skickade jag fru Svensson omkring i huset för att låna en ask tändstickor och anhöll sedan att få bli ensam med tingesten.

Jag öppnade alla fönstren och kände att jag skulle få lunginflammation. Därpå stängde jag dem igen och närmade mig kaminen på tå. Han märkte mig och föreföll rätt vänlig i början.

Jag tände eld på en tändsticka. Den brann. Jag lade den i kaminen. Den slocknade.

— Aha, sade jag för mig själf alldeles som vore jag glad öfver något. Därpå gick jag ut i köket, tog en liter fotogen och hällde den i kaminen. Det rann något öfver på golfvet, men jag fäste mig icke så mycket därvid.

Jag gick i stället bort och tog mig en tredje konjak — det var af hr Svenssons — och funderade ifrigt på hur jag skulle få eld på oljan utan att själf brinna upp.

Jag knöt ett långt snöre kring ett brinnande ljus, och stående på en stol vid fönstret kastade

jag blundande ljuset mot kaminen till. Det träffade i spegeln midt emot och speglar kunna icke lagas med gummi.

Jag började en annan taktik. Jag kastade brinnande tändstickor. Jag kastade fyratioen (41) stycken. Alla slocknade. Jag visste inte hvad jag skulle ta mig till. Jag vred mina händer och tog mig ännu en konjak. (Svenssons konjak är inte bra.)

Plötsligt inkom fru Svensson och frågade hur det gick. Jag svarade:

— Mycket bra! — och bad henne ge mig en lång tändsticka, i hvilken det brann i ena ändan.

Hon förstod icke hvad jag menade, men hon gick ut i köket efter en. Jag bad henne lägga den i kaminen och sedan ge sig i väg — fara bort på tåg eller göra hvad som helst, bara inte stanna i huset.

Det var en modig kvinna — hon måste vara det för att vara gift med sin man — hon gick långsamt och liksom lidande fram och lade pinnen, som brann, i kaminen.

Därpå sprang hon tillbaka. Vi väntade i 20 minuter. Ingen sade ett ord och vi andades endast hvar femte minut. Till slut, när ingenting inträffade, sade jag:

— Ursäkta, min fru, hvad har Ni i fotogenkannan?

— Åh, sade hon, där har jag ljumt vatten, som jag badar min lille gosse i — fotogenen ha vi i literbuteljen.

Jag bad henne gå ut, tog mig en konjak — Svenssons konjak är inte bra — och tänkte ut ett nytt sätt. Jag samlade ihop alla gamla tidningar, stoppade in dem i kaminen, tände på underifrån och hällde sedan antracitkol ofvanpå. Jag hällde dit en hektoliter, tog på mig min öfverrock, låste in mina cigarrer och gaf mig i väg.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jag kom igen på middagen. Hela huset var i uppror. Snön hade smält på taken rundt omkring. En äldre dam, som var mycket fet, höll på att svettas bort.

Kaminen brann fortfarande och röken stod som en pelare genom det öfre hålet. Det fördömda locket, som jag inte var kropp till att komma ihåg hvar jag lagt!

I skilda grupper för att icke bränna hvarandra — så varma voro vi nu alla — stodo hyresgästerna och samtalade i trappan, och man berättade att salsborden i andra våningen gissnat och blifvit hjulbenta.

Den brann i 2 dagar, ingen kunde släcka den, och vi logerade under nätterna hos en släkting i nästa kvarter.

Slutligen slocknade den af sig själf. Men den glöder fortfarande och vi tro att vi kunna ha en angenäm värme till framåt Maj.

Det är bättre att elda en gång ordentligt än att hålla på och bråka hvarenda dag.

Jag flyttar.

Det är synd om familjen Svensson — den förlorar i mig en på bestämd dag betalande hyresgäst och den förlorar därjämte om man beräknar allt hvad jag bjudit på — teaterbiljetter, champagne m. m. ungefär 100 kr. i månaden.

Jag kom till denna familj i början af oktober och lämnade den 1 januari. Afskedet var synnerlig smärtsamt. Min tant, fru Svensson, gjorde allt för att hålla mig kvar. Hon gömde undan mina nödvändigaste saker af silfver, såsom mitt cigarrettfodral och mina manschettknappar af guld. Hon gömde dem så väl — blott för att få mig kvar — att vi sedan icke kunnat finna dem. Efter en tid dyka de nog upp på hr Svensson. Så var det i höstas med min nya kappa. Jag talar aldrig illa om min slägt — jag vill så gärna att den skall vara fint klädd. Dock — kläderna göra icke alltid mannen — hr Svensson har nu en gång uppnäsa och underläpp särskildt afsedd för 2 kg. matsnus.

Då ryktet om min flyttning började sprida sig i kvarteret, besöktes min tant af dussintals deltagande vänninnor pr dag. Där dracks kaffe, där gräts och där lipades — allt för min skull. Den gamla frun på magasinet, som tycktes bo hos oss, sade en gång under strida tårar:

— Tänk, att frun skall mista honom, den snälle unge herrn! Men så har frun heller inte skött

honom. Herre Gud, det är inte med gamla franska bröd och svagdricka man vinner en så fin herre. Fru Svensson, Ni skulle köpt pilsner och färska, franska brön, fru Svensson!

Ibland kommo de in till mig alla de deltagande väninnorna och sågo på när jag packade. Bäst det var dök fru Svensson upp i dörren och skrek:

— Du packar väl inte ned något, som är vårt??

— Nej, snälla tant, det var bara det här fotografikortet, men det tillhör visst Johan (tants man heter Pelle, men vi kalla honom Johan — det låter vackrare i synnerhet då främmande personer äro närvarande).

Blixtsnabbt ryckte tant till sig porträttet och rodnade, ty det föreställde en modern chansonett. Så kom det burdus:

— Är detta Johans? Jo, där ser man hvar han håller hus om nätterna!

— Snälla tant, sa' jag — inte håller Johan hus om nätterna. Visserligen är han borta till klockan fyra, men herre gud, något roligt skall han väl ha.

Jag fortsatte att packa, då det plötsligt ringde på dörren.

Det var specerihandlanden, som ville ha betalt för sin räkning.

— Nu när herrn flyttar, sa' han, så är det bäst man passar på. Så länge herrn bodde här, var jag nog säker, men —

* * *

På eftermiddagen hade jag allt klart och satte mig att se på det »möblerade rum», som jag med frukost hyrt af familjen Svensson för den ringa summan af 50 kr. pr månad. Där återstod nu ingenting annat än en chaislonge och en tom athenienne. Jag såg på alltsammans och berömde mig själf, som kunnat bo så enkelt och tarfligt.

Strömmen af besökare, som deltogo i familjens sorg, hade så småningom aftagit och klockan fem blef jag ensam med min tant.

— O, tant, sade jag, farväl för alltid! Jag lämnar ditt angenäma hem — jag står icke längre ut med all denna komfort och trefnad.

Blygt föll hon mig om halsen och hviskade:

— Jag är så olycklig, så olycklig. Jag har nog icke alltid varit som jag borde. Det är mycket jag har att bekänna. Du får icke bli ond på mig — men, men, då och då har nog Johan lånat en och annan krage af dig. Litet parfym har jag också tagit och, käre gosse, det var verkligen vi, som drucko ur den där goda Pommery-champagnen.

Jag har varit mycket stygg — en gång fick du margarin till frukost och en gång, nej många gånger ha vi användt din bästa promenadkäpp med silfverknappen till eldgaffel. Något mera värdefullt har jag inte lånat af dig, men jag tror, jag tror att Johan har ditt cigarrettfodral.

Så godt jag kunde tröstade jag henne, man måste ju vara god mot en svag kvinna. Och så gick jag.

I trappan mötte jag husvärden.

— Jag har hört, att herrn ska flytta, sa' han, det var tråkigt, Svensson behöfver nog den, som ser efter honom. Han var nere hos mig i går och ville ha ledstänger på bägge sidor af trapporna, när han går hem om nätterna.

Jag kom ned i nedersta förstugan. Där stodo i dubbla rader alla husets unga damer och hvar och en bar i sina ögon en tår och i sin hand en blomma. En musikkår spelade och en kör sjöng:

Farväl du snälle, du rare.
För Svenssons dig bevare
vår milde herre gud!
Ifrån dem nu du går
men blir herr Svensson alltför svår
så ska vi skicka bud.
Far i frid! Far i frid!

Jag tryckte deras händer, kastade mig upp i en taxameter och försvann.

Jag bor nu på ett annat, ett mera lugnt ställe, men skulle någon träffa på hr Svensson, så tag af honom cigarrettfodralet!

Kvinnor.

En ung man var så älskad af en ung kvinna, att hon till och med icke ville gifta sig med honom, hvilket är kärlekens allra högsta point.

— Blif min, sade den unge mannen, då han en gång hade permission från hennes röda läppar. Lef ditt lif med mig och blif lycklig.

— Nej, min vän, sade den unga kvinnan, jag vill icke vara dig en börda — jag vill göra ditt lif lätt och gå när du vill.

Hvarpå hon kysste honom på pannan, för att icke bringa hans mustacher i oordning.

— Men den unge mannen fick fatt i en annan ung kvinna, blef kär, tog henne om lifvet och ville bringa sina mustacher i oordning.

— Hvad gör ni, sade hon, icke kysser man en ung dam utan att vara förlofvad med henne!!

— Hm, sade den unge mannen, hur mycket kostar då en förlofningsring?

— Ni skämtare — 30 kronor minst.

— Vill Ni då icke hafva 30 krisch kontant för en kyss.

— Idiot, sade den unga kvinnan så högt, att hennes moder, som var i köket, förstod att det var onödigt att bjuda på mat den kvällen.

Men den unge mannen gick hem och funderade, och när han funderat i 3 dagar och 3 nätter, hyrde han sig en våning, köpte möbler på kredit och tog sig en hushållerska, som lagade hans mat och strumpor. Och han lefde lycklig i alla sina dagar, och när han dog, grät ingen, ty han var icke skyldig någon något.

Men den unga kvinnan, som icke ville gifta sig, blef vigd vid en slaktare, som hade två stenhus, guldked på magen och tusentals kreaturs suckan och kvidan på sitt samvete. Och den andra unga kvinnan, som ville bli gift, är ännu så ogift, att 30 kr. är väl litet för den kyss, hon aldrig får.

I män och kvinnor, tagen Eder lärdom af detta.

Bara en hund.

Jag ärfde honom — han var nästan det enda jag ärfde. Vi stodo där ensamma i världen, utkastade, hemlösa som det heter.

Så kommo vi till goda människor, som födde oss för en ringa pänning Man smekte honom och var vänlig mot mig, men snart glömde man mig, ty jag var bara en människa och han var en hund.

Jag blef sorgsen och dyster, han blef glad och fet och han hviftade sin svans för alla men ej för mig.

Då föll vreden öfver mig en dag. Jag piskade upp honom. Ingen såg oss. Han föll ihop och började komma ihåg att det var jag som var hans herre.

Han såg på mig och hans blick sade:

— Låt mig äta, låt mig vara fet och låt mig smekas, innan sorgens dagar komma.

Då tog jag honom upp i min famn, smekte honom och skrattade och log och kände lifvets glada lust i min själ.

Och andra smekte honom och andra gåfvo honom mat och jag lät det vara, ty jag visste att han tog det för min skull.

*

Vi kommo till en stor stad, där människorna trängdes och trampade hvarandra. Vi gingo bland de andra, men ingen såg oss, ty vi trampade ingen.

Det blef allt mörkare och mörkare och en dag stodo vi på gatan.

Alla människor gingo glada förbi oss, alla voro mätta och nöjda och en af de nöjdaste sparkade min hund.

En hund är ofta, säger människan, bättre än en människa, men när jag slagit den mannen, som sparkade min hund, så var den mannen en god människa och min hund var bara en hund.

Gatan slukar många — men många gå också fria ur dess nät. Min hund och jag vi slogo oss igenom.

*

Så blef jag då en människa, som trampade andra och själf blef trampad. Ej rann guldet i mina fickor, men silfret skramlade där. Jag åt och drack och söta viner läskade min gom.

Ack, så'nt lefverne!

Jag lärde mig, att ondt är ondt och godt är ofta ondt och således blef jag en människa med syn på tingen.

Alla kände mig och de, som icke gjorde det, skämdes öfver att icke göra det. Man ropade mitt namn, icke som man ropar en konungs, men som man på boulevarden skriar ut en nyhet för dagen.

Jag åt och drack och hvar natt resonnerade jag med mitt samvete och jag slutade alltid med att säga:

— Det där förstår du icke! Och jag lefde —

* * *

Så kom dock plötsligt den dag, då allt var slut. Återigen ensam. Allt det som varit var borta. Mina vänner tycktes glömt mig och mina älskarinnor tycktes aldrig ha känt mig.

Det blef allt värre och värre och så en dag sålde jag min hund. Jag gjorde det af nöd och därför att jag var en dålig människa.

Han var borta i två dagar. Han låg på en liten mjuk kudde i en läcker boudoir och en fin hand smekte honom. Allt var som det skulle.

Då går jag en dag på gatan. En man och en hund komma. Det är min hund. Han är tvättad och fin och på ryggen har han ett täcke. Han trippar lätt fram på trottoaren, han hviftar sin svans åt sin nye herre och försöker på allt sätt ställa sig in.

Jag står i hörnet och han får se mig. Han springer rakt fram, lägger sina tasssar upp på mig och börjar nosa vid min ena ficka. Han bru-

kade göra så, ty han visste att jag ofta hade en sockerbit där.

Nu fanns där ingen och sorgsen lade han ned sina tassar. Så såg han på mig, gjorde helt om och sprang ifatt sin nye herre.

Jag såg honom kråma sig hela gatan framåt och jag tänkte, i det jag gick upp i gränden:

Han var ändå bara en hund!

Underliga historier.

Vi sutto en kväll ensamma på kaféet sedan alla gästerna hade gått. Maria, uppasserskan, satt vid disken och halfsof med näsan upp i en halfvissen, illaluktande hyacinth.

Whiskyn stod gul i våra höga glas, och med låg röst berättade vi historier för hvarandra, historier, som ingen mer än vi själfva kunde tro på, historier, som kunna födas en sen nattimme på ett ensamt kafé med en Maria som sofver med näsan i en halfvissen, illaluktande hyacinth.

Sedan min vän stirrat fånigt ut i rymden och fyra gånger fåfängt försökt göra en rökring, började han tala om

Den bensköre mannen.

Det var en gång en ung man som icke var lik andra unge män. Han hade en sjukdom och denna sjukdom bestod däri att han var benskör.

Det var verkligen synd om den unge mannen — han kunde icke ta ett steg, han kunde icke röra sig, dricka en kopp kaffe eller vrida upp sina mustacher utan att något brast inom honom.

Läkarevetenskapen hade öfvergifvit honom, hans familj låg öfver honom med böner om att han skulle visa sig på en varieté eller cirkus och hade man tittat på honom med röntgenljus, så hade man sett något obehagligt.

Han låg mest till sängs på ejderdunsbolster och alla fönstren voro väl stängda, ty vid minsta drag sprang det ett refben i kroppen på'n.

Så hände det en dag att han, genom att förtära en dryck sammansatt af syndetikon och fisklim, blef något bättre och lyckades släpa sig fram till fönstret i sin enkla boning.

Det var nu en vacker sommardag, solen lyste varmt, fåglarne hoppade från gren till gren, och utanför i hagen sprungo de unga hästarne lekfullt omkring och berättade anekdoter för hvarandra i det de svängde med svansarne och klippte med öronen.

Den bensköre satt alldeles rak i sin stol och följde dem genom att låta ögonen rulla rundt i sina hålor. Sitt hufvud vågade han ej röra.

Så, medan han satt där, såg han tvänne drängar komma för att taga in djuren.

Han såg hur drängarne sprungo fram och tillbaka och huru skickligt hästarne undveko dem.

Ibland kommo hästarne nära dem, som ville de göra bekantskap, men nästa minut vände de helt om och sprungo sin väg.

Blodet började forsa i den bensköres ådror — han visste att han kände hästarne sedan de voro

små barn eller diföl, och han visste att han var den ende som kunde fånga dem.

Han reste sig, högra knäskålen hoppade ur, han tog ett steg framåt, och venstra nyckelbenet gick tvärt af. Icke desto mindre fortsatte han ut på gården. När han kom dit fanns ingenting fast inom honom — han gick omkring som en ensam öfvergifven rullgardin.

Han närmar sig hästarne allt mer och mer, drängarne se honom och vända hem med det beslutet att gå i kyrkan nästa söndag — något dylikt hade de aldrig sett.

Den bensköre behandlas vänligt af hästarne, de gnägga mot honom och han skulle just lägga sina slankiga, benlösa armar kring den enes hals då hästen vände sig om, lyfte sitt ena bakben och med en enda spark slog ut alla tänderna i munnen på den bensköre.

— — — — — — — — — — — — — — —

Här är historien slut och vi kommo båda öfverens om att det låg något märkvärdigt under den.

Af denna historia ser man huru det ena efter det andra kan brista i en människas lif, och när olyckan riktigt har en i sina klor så brister äfven det enda som man har fast här i lifvet — äfven om det icke alltid är 30 friska och 2 plomberade tänder.

*

Så småningom, sedan Maria blifvit väckt och ny whisky kommit in, började vi tala om drömmar. Min vän hade en gång drömt följande märkvärdiga dröm, som jag vill kalla:

Mannen med lösbenet.

Han tyckte sig vara bosatt i England, i London eller någon annan stor stad. Inom parentes sagdt så har jag själf flere gånger drömt, att jag varit i andra städer. Jag har drömt att jag gått på gator, som jag aldrig hört namnet på, att jag ätit middagar på restauranter, som aldrig annonserats, och att jag varit tillsammans med folk som jag aldrig kunnat drömma om att jag skulle bli bekant med.

Hvarpå detta beror vet jag icke och jag tänker icke grubbla däröfver. Det är lika oförklarligt som att det ofta händer att man kommer till en plats, där man faktiskt aldrig varit förut, men ändå inom sig har en obestämd känsla af att en gång förr ha sett alltsammans.

Alltnog, min vän drömde sig i London. Han var i ett gladt sällskap på ett kafé, där han stiftade bekantskap med en medelålders man, som förlorat sitt ben på ett apelsinskal och nu använde ett svartmåladt träben.

Min vän såg tydligt detta träben, och det skrämde honom genom sin hemska färg.

De drucko mycket whisky — min vän dricker gärna whisky — och till slut följdes de åt hem.

Min vän hade förnimmelse af att de kommo till ett stort torg, och där råkade de i gräl med några hemvändande sällar. De visste icke huru de skulle försvara sig — någon polis, såsom i Stockholm, färdig att ta dem syntes inte till.

Situationen var synnerligen kritisk, och min vän påminner sig att han flere gånger, men förgäfves, försökte vakna.

Han kände redan de vilda sällarnes slag på sin rygg då han plötsligt fick se sin vän, den lösbente mannen, skrufva af sitt träben och med detta som tillhygge sopa torget rent från främlingar.

Af den sinnesrörelse, som nu betog min vän, vaknade han plötsligt, drack ett glas vatten, somnade igen och fortsatte sin dröm.

Han kom nu icke direkt till London, han stannade några mil utanför. Han kunde icke förstå hvarför han icke kom in i staden, och han kände sig så ensam på den öde landsvägen.

Då fick han plötsligt, utan att veta huru, syn på den lösbente vännen.

Denne stod upprest med ryggen mot en gärdesgård, och ur gärdesgården hade han brutit en lång stör, på hvilken han täljde med en stor blank knif.

Hans träben var borta och benstumpen hängde där fritt i luften.

Min vän såg på honom utan att tala — i riktigt fina drömmar talar man aldrig — och efter en stund såg han hur den lösbente fick stören allt

rundare och rundare och huru han till slut tog upp en korkskruf och borrade hål i dess öfre ända.

Därpå böjde han sig sakta ned och skrufvade noga fast pinnen vid sitt gamla ben.

Min vän såg honom stödja sitt nya ben mot marken och sedan han funnit allt godt hvisslande fortsätta sin väg mot hemmet.

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna dröm är verkligt vacker och den visar i motsats till den förra historien, att människan, när det går olyckligt för henne, ändå kan, om hon är fyndig, klara den s. k. skifvan.

Dock är det i så fall bättre att vara lösbent än benlös.

*

— Min vän, sade jag, din dröm är mycket vacker, men ett fel har den, och det är att i England finnes det inga gärdesgårdar — annars är din dröm fin.

*

Vi togo oss därpå ett kort uppehåll, under hvilket vi försökte hålla Maria vaken genom att kurtisera henne.

Hon ville nödvändigt sitta i mitt knä. Det är kanske tråkigt för Maria, att jag berättar det, men jag sade henne att, när jag kände ett litet hoppande kryp på mig, så lät jag alltid en ung dam sätta sig i mitt knä. På det viset fick jag en angenäm

känsla, och blef på samma gång af med det hoppande krypet.

Maria gick sin väg rätt fort och min vän berättade sin sista historia

Om en artist.

Denne artist ritade musikvignetter. Annars fanns det intet ondt i honom.

Han bodde i ett litet rum på Östermalm. Detta lilla rum hade en mycket stor garderob, och i denna garderob hade artisten sin sängkammare.

Artisten hade det bra på allt sätt, och det bästa var att han aldrig behöfde elda, ty rakt genom hans »sängkammare» gingo alla husets kakelugnsrör, och genom dessa spreds en angenäm värme öfver hela den lilla våningen.

Denna värme kunde dock icke regleras. Ibland var det så hett som i en badstu och nästa minut blef det så ljumt att artisten måste inbilla sig att han låg med öfverrocken på sig i sängen. Någon öfverrock hade han icke, ty då hade han icke varit en äkta artist som ritar musikvignetter.

Denna obestämda värme började plåga honom, och en dag fick han en charmant idé.

Han fick den icke själf — en artist som ritar musikvignetter får inga idéer — utan en annan kom och gaf honom den alldeles gratis.

Denne andre sade till honom:

— Om du nu har det för svalt inne, så tar du endast och borrar ett hål i rören — då får du ge-

nast varmt. Om det sedan blir för varmt så stoppar du en kork i hålet och så blir allt bra igen.

Artisten tackade för rådet, borrade på morgonen ett hål och kom sent hem på kvällen.

Han kände ingen egentlig värme, det förekom honom endast som vore golfvet beströdt med sand.

Tändstickorna kunde han ej finna, han klädde af sig och gick och lade sig i mörkret. En artist, som ritar musikvignetter, kan i allmänhet icke finna tändsticksasken.

Här — i sängen — föreföll det honom fortfarande som låg han i en sandhög och när han gäspade kändes det som rägnade det spottlådssand i halsen på honom. Han trodde till slut att han drömde att han var i Sahara eller tillhörde Kalle Landbergs ständiga lifvakt i Sandiga Arabien. — Nej! Han drömde ej. Han var vaken. Men det rägnade dock sand.

I vild fart sprang han upp, fick i en stor sandhög fatt på tändstickorna, såg sig omkring och blef slagen af häpnad, ty hela hans rum såg ut som en kamin invärtes. Allt var svart, öfverallt låg sot i tjocka lager och ur det fördömda hålet sprutade en stråle af sot.

Han kunde icke gå, han kunde icke röra sig för sots skull.

Han klädde på sig, satte sig på fönsterposten och sof hela natten med hufvudet ut genom ventilen.

Dagen därpå försvann han från sta'n och ingen

har sedan sett honom. Artister, som rita musikvignetter, håller man icke så noga reda på.

Historien är dock lärorik: den visar oss att om Gud ger oss något godt, så skola vi låta det goda vara och icke förstöra det genom att borra hål i det. Sådant får man sota för.

* * *

Genom sin svarta färg påminner mig berättelsen om en annan ännu svartare. Jag såg den för flere år sedan i en fransk tidning. Och där kallades den:

Den svartsjuke mannen.

Det var en gång en man, hvars hustru dog. Mannen sörjde denna hustru så förfärligt att han klädde allt i svart.

Han gick i svarta kragar, han använde svarta manschetter — precis som portugiserna göra i sorg — och han gick äfven om söndagarne med sorgkanter på naglarne. Han målade sina tapeter svarta, han låg på svarta lakan — precis som Paris' blonda cocotter — och till slut gick hans gränslösa sorg så långt att han gifte om sig med en negress.

*

— Maria, få vi betala whiskyn och gå.

Lilly.

Kvällen.

Jag har nyss kommit upp i det lilla hotellrummet. Uppasserskan har ställt in ljus, lagt fram två hvita handukar och sagt god natt.

Jag är ensam, ensam med min hund, som ligger under stolen och ser på mig med frågande ögon. Jag har haft de där ögonen efter mig allt sedan i morgse och jag kan icke, jag kan icke ge dem något svar.

Det var i morgse. Det var en morgon lik alla andra. Solen gick upp på bestämd tid — det var bara jag själf, som var litet tidigare. Man kom upp och bar ned min kappsäck, jag klädde mig som i en dröm och gick sakta ned för de gamla trapporna i den stora herrgården.

Jag kom ned på gården. Där stod vagnen, där stodo hästarne, de gamla kära hästarne. Alla gardiner voro neddragna för fönstren. Man sof ännu, ty man hade ju försiktigtvis tagit adjö af mig i går.

Hafvet ligger så lugnt och stilla, det är bara en ensam mås, som då och då glider fram öfver vattenytan.

Jag går upp igen. Där ligger en hop papper på mitt bord. Det är gamla bref och gamla dikter, som jag glömt. Jag tar dem med och går ned igen. Jag går genom den mörka korridoren. Där är så tyst, så tyst. Alla flickorna sofva. Jag kan se dem där de ligga och Lilly är vackrast.

Här är hennes dörr. Huru många gånger har jag inte stått här och sagt godnatt om kvällarne. Jag har bara genom springan sett hälften af rummet, icke mer.

— Godnatt!

— Godnatt!

Ah, Lilly, det är förfärligt detta! Låt oss icke skiljas, låt mig stanna, låt mig vara här — jag vill icke till staden.

Jo, jag vill! Jag hatar kvällarne här ute. Mörkret håller mig med sina tunga armar. Och Lilly, i de ögonblicken föraktar jag dig. Du blir så liten, så eländigt liten. Jag kan knappt få tag i dig. Du blir bara en liten, liten flicka — en bagatell, en förfärligt liten bagatell i hela världsordningen.

Men på morgonen! Du blir stor. Du är lika ljus och lika skön som all naturen. Lilly — jag vill alltid hafva dig i solen.

* * *

Man ropar där nere. Jag tar trappan i två steg och jag far bort. Jag far förbi åkrar och ängar och gärden och jag kommer yrvaken, tokig, till den stad där man icke mera känner mig.

Jag tycker det är så kallt här uppe i rummet, och rummet är så litet. Ljusen brinna så matt och — — så de där ögonen från min hund.

Där är sängen. Icke kan jag sofva. Jag vill sitta uppe och tänka på alltsammans. — — —

Lillys hår är alldeles ljust, det är som guld, och hennes ögon äro mörka.

Det bullrar på gatan. Det är vagnar, som rulla och människor som skratta. Hvarför skratta människor om natten? De se så dystra ut om dagen.

Det lyser i fönstret midt emot.

Där inne sitter kanske en man och arbetar, kanske man dricker, kanske man spelar kort.

Nu sofver Lilly — nej, hon är vaken. Jag vet att hon är det. Stackars lilla Lilly, din pappa är så sträng och du är själf så ung, så ung. Du får friare många. — —

Se inte på mig, Don. Jag är så rädd.

Jag är rädd för den svarta sängen med sina hvita lakan. Den ser ut som en likkista. Jag är rädd för allting. Det är kanske någon där i skåpet. Hvarför skäller du inte, Don? Om jag skulle gå ut. Jag törs inte. Jag vet inte till mig själf — jag är min egen fiende.

Det här rummet. — —

Det var en gång en man, som var mycket fattig och mycket god. Han svor en gång, att om han blef rik, skulle han gifta sig med en fallen kvinna och höja henne upp. En riktigt dålig kvinna, en som gick på gatorna om nätterna, som gick från hotell till hotell och sålde en viss procent af sig själf.

Gud är god och djäfvulen är ond och han blef rik och gifte sig som han sagt. Och det blef en nit. Han reste och lämnade henne på gatan, där hon var född. Han kom till en stad och svalt. Han gick till ett hotell. Han tog morfin — för mycket, enligt dödsattesten, och han satt uppe hela natten och skref och skref, tills det blef svart för hans blick, och det sista han skref var:

Nu slår klockan fem i Klara — jag vet ej mer. Jag orkar ej — — —

Min Gud — om det var här? Här han satt! Brinn ljus! Jag vill ha flere ljus! Det är så mörkt, så mörkt, Lilly.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Det bullrar mer i takt där nere. Det är bagarvagnarne. Det är morgon.

Två dagar efter.

Jag har ditt bref, Lilly! Jag har ingenting annat. Jag har glömt allt annat, och jag skall läsa det, tills jag icke kan något annat.

Det finnes intet mer än ditt bref, Lilly. Ett vanligt bref med frimärke och en pränta adress.

Att ingen olycklig stulit det och lefvat sitt lif på hvad du skref.

Jag håller det i handen och läser det jämt. Jublen, jublen, alla änglar. Min Lilly är min, och hennes bref är värdt allt guld på jorden.

Guld — jag har intet guld. Jag har icke ätit sedan i morgse, men Don stal ett stycke kött på torget. Hade du varit med, Lilly, hade du skrattat. Om du visste hvad han såg lömsk ut och hvad slaktarekäringen svor.

Stackars Don.

Låt oss gå ut i staden, på gatorna, på torgen bland planteringarne, där de andra hundarne springa mätta omkring. Du får bita dem, Don. Bit, bit! Ty du är en hemlös hund och på någon skall du hämnas.

Låt oss gå genom kaféerna, där det är varmt och godt och där spriten ångar och cigarretterna glimma. Där människorna skratta — vi kunna också skratta, Don, ty vi ha Lillys bref, Lillys lilla, lilla bref, som är värdt allt guld på jorden.

En vecka senare.

Nu ha vi pängar Don och jag och lyckan ler, ty mänskor äro dummare än vi.

Du har nästan blifvit fet och du är god vän med alla hundarne på torgen. Du är som en herrskapshund och ingen ser att din skatt är obetald. Där ser du — lyckan är en chimär.

Mins du flickan i går. Hon stod utanför min

port och smålog, när vi kommo. Stannade vi inte! Och hvad kom åt oss, hvad kände vi i oss? Att vi kommo upp utan att något hände.

Jag har två bref från Lilly. Hon mår bra. Hvarför skulle hon inte det?

Jag skall skrifva till henne i morgon. Det är för sent i dag.

Lyktorna lysa där nere på gatan. Och vagnarne skratta med sitt buller.

Hvad vi ha det bra. Så ljust och varmt.

Lilly har det också bra. Hvarför skulle hon inte det?

Kanske den mörka flickan står här utanför i kväll med. Du får inte gå med, Don. Du förstår inte sån't där.

Gå och lägg dig — du ser fånig ut med dina gulbruna tunga ögon.

Jag undrar om vinhandeln är stängd — en flaska portvin är nog inte så dyr.

— — — — — — — — — — — — — —

På morgonen.

Hvad det är kvaft här inne. Och hvad är klockan? Upp, Don, du tynger mina fötter. Upp, hundracka!

— Ja, hvad mer — det har händt. Är jag en syndare? Är jag en dålig människa — kan jag aldrig säga du till mig själf?

Hon var ren och vacker, men ändå är det som ville jag skölja mig i munnen och kläda mig i nya rena kläder från början till slut.

Det ligger något på golfvet. Det har ramlat ur min rock? Åh, det är Lillys bref. Låt det ligga, jag vill se på det här från sängen. Jag vet hvad där står. Det nästan lyser genom kuvertet:

— Jag älskar dig, jag älskar dig. Ingen, ingen annan mer än dig i hela, hela vida världen.

Stackars liten Lilly, i dag skall jag skrifva till henne. I öfvermorgon svarar hon och jag skrifver igen. Hon svarar, jag svarar, och jag får en hel packe med bref. Jag skall binda ett rödt band om dem och gömma dem väl.

Stackars Lilly — hvarför är du icke den enda på jorden. Jag kan icke gråta öfver mig själf, men jag vet att jag en gång vill göra det. Må Gud ge mig tårar den gången att tvätta bort min skam och må han ge mig kraft att bära Lilly högre, högre än jag själf mäktar gå.

Mors graf.

Det ligger snö öfver mors graf och den lilla syrenen står där kal och rak som en pinne, men snart skall våren komma, och då skall snön smälta och då skall syrenen blomma, ty mors graf ligger midt i solen.

Det står en sten på grafven, en stor svart sten med skrift i guld. Den stenen sattes dit när mors egen mor dog, och det är mycket länge sedan, så länge sedan att Erik knappast minns det. Och Erik är 20 år.

Det är två år sedan mor dog, och hvarje gång, när hennes dödsdag kommer, gå Erik och Karin dit ut. Då lägga de kransar på grafven och då sätter Karin en blomma, en hvit blomma, bredvid den lilla syrenen. Karin går omkring och ordnar kransarne och Erik står tyst och ser på. Så sätta de sig på sätet, som står bakom grafven, ty det hör inte till mors graf, utan till en annan.

De sitta där tysta, men våga inte se på hvarandra. Det är som om de vore rädda för hvarandra. Också kan det hända att de skulle gråta, men gråta

är för barn och inte för friska människor midt i lifvet.

Så gå de åt staden, och när de gått några steg vända de sig om och se på grafven och nicka som sade de adjö.

Så händer att de gå på det lilla kaféet, dit de brukade gå med mor, och när de druckit sitt kaffe tar Karin upp en tunn portmonnä, men Erik säger: låt mig betala! Och så småle de, men det är som något fattades — det är mor.

* * *

Det var en gång. Vi sutto i skymningen, mor och jag, och mor sjöng med sin klara röst en gammal, gammal visa om riddaren och mön, som bodde i det stora slottet. Riddaren kom där sprängande genom parken och jag såg, hur hans pansar blänkte.

Mor sjöng visan till slut och se'n blef det så tyst.

— Mor, mor — sade jag till slut — fick den unge riddaren sin prinsessa?

Men mor svarade inte, hon böjde sig ned och kysste mig och sade:

— Han fick henne till slut, men det dröjde länge, länge, och då var prinsessan gammal.

— Hvarför fick han henne inte förr? — sade jag.

— Gud ville det inte — Gud vill alltid det som är bra.

* * *

Så dog mor — det var en morgon och solen låg rakt in genom fönstret och smekte mors hvita händer, som lågo på lakanet. Ibland ryckte det i dem och ibland liksom plockade mor något på täcket. Hon var så tyst, så tyst, och Erik satt alldeles stilla i soffan, satt liksom väntande på något som skulle komma, han visste inte hvad.

Hans hjärna var full af tankar, men de lupo där kring som vilda får, han kunde inte fånga dem. Så blefvo mors händer alldeles stilla — hon rörde sig icke mer och doktorn sade tyst:

— Det är slut — nio och en kvart. Så dags dog mor.

Då reste sig Erik, nu hade han fått tag i hvad han sökte. Nu mindes han. Han skulle skrifva en dikt till mor, ty i morgon var det mors födelsedag, och då fick hon en stor kaka och under kakan låg en vacker värs af Erik. Förra året — han smålog, ty han mindes hur glad mor hade varit.

Så hörde Erik något. Det lät som någon skulle gråta, och när han såg upp såg han Karin som låg i soffan och grät med hufvudet långt inne bland kuddarne.

Så flyttade Erik blicken fram till nattduksbordet. Där stod en flaska champagne. Detta hade doktorn ordinerat. Erik såg på buteljen tills den liksom brände sig in i hans själ. Så gick han fram, tog den och slog den i golfvet i tusen små bitar . . .

Se'n kom frun, den kantiga gamla frun, som sveper lik, och hon drog den smala guldringen af

mors hand. Se'n kommo slägtingar och gräto, gräto och vojade sig, men Erik tänkte bara på den dikt som mor skulle ha.

* * *

Det ligger snö öfver mors graf, den lilla syrenen står där rak och kal som en pinne, men snart skall våren komma, och då skall snön smälta och då skall syrenen blomma, ty mors graf ligger midt i solen.

Grin.

Det var en gång en ung diktare, som svurit sin själ och sin pänna åt Glädjen allena. Han var själf så ung och så glad att allt hvad han såg och allt hvad han skref, så blef det ungt och gladt.

Utan att han visste det, blef han en gycklare, hvars klockor klingade tomma och hvars ord voro som fjärilars dans — man hörde dem, men man glömde dem.

Så satt han en dag ensam för sig själf och tänkte och såg på röken, som steg upp och ringlade sig från hans fina cigarrett.

Bäst han satt och tänkte, kom en gammal allvarlig kvinna och satte sig midt emot honom.

— Med hvem har jag den äran? — sade den unge diktaren.

— Mig känner Ni inte, sade den gamla kvinnan, jag är Lifvet.

Den unge diktaren flög upp från sin stol, bugade djupt och sade:

— Åh, Er känner jag mycket väl. — Jag skrifver om Er hvar dag.

— Ja, sade Lifvet, Ni gör Er lustig öfver mig, Ni talar om hur trist jag är, Ni berättar hur jag ser ut och Ni får folk att skratta åt mig, men aldrig får Ni dem att tänka.

— Men humorn — sade den unge diktaren.

— Humorn — den känner Ni inte, men hans styfson, den gamle narren Grin, den är Er vän. Hans tunga sitter i Er mun och för honom krälar Ni i stoft.

— Håll upp, sade den unge, det är icke sant hvad Ni säger, skrattet har sitt värde.

— Ja för dårar. Grin gör människorna till slafvar, men Humorn får dem ofta till hjältar. Säg något annat än skämt med edert skämt, låt klockorna pingla för vinden och sök rätt på Er själf. Den unge blef vild och började tala. Han ref upp allt hvad han hade skrifvit och ropade:

— Är detta icke sant, är detta icke sant, är detta icke humor, är icke lifvet här?

Men när han läste det själf, så såg han bara de svarta typerna, men bakom dem fanns intet.

Då satte han sig att tänka och ju mer han tänkte, kände han hur allt det glada i hans själ gled bort och intet kom i stället.

Han kände sig så underlig och försökte skrifva, men han kunde ej. Så föll han ihop och grät och jämrade sig:

— Hvar är jag själf? Hvar är jag själf?

Och när han vände sig om för att få råd af Lifvet, så var hon borta.

Men rundt om i luften, hörde han Grins klockor klinga falskt. Det skar i hans öron — så falskt hade han aldrig hört dem klinga. Så småningom saktade de af och dogo bort en och en, blott en enda liten klocka fortfor att pingla med en klar liten ton.

Det var hans egen lilla klocka — han tog den och gömde den väl, ty den var alldeles för liten för att höras öfver allt folket.

———⁂———

Snälle Torsten!

Jag stod en kväll utanför Berns. Människor kommo och gingo genom de smällande dörrarne. Jag kände en doft af sprit och tobaksrök från de varma salongerna och då och då hörde jag ett gladt skratt från den lilla fröken, som säljer cigarrer i kiosken. Jag stod just färdig att gå hem, då jag kände en liten hand på min arm och hörde en flickröst säga:

— Go' afton Torsten — det var länge sedan —

Jag vände mig om och såg en ung, vacker ljushårig flicka, anständigt klädd och alls inte lik de där, som gå på Hamngatan.

Jag tänkte just säga henne, att hon tagit miste, att jag aldrig hetat Torsten och att jag hette något helt annat, då hon fortsatte:

— O, älskade Torsten, bjud mig på ett glas punsch i Berns, det var så länge sedan!

Folk började komma, jag visste icke hvad jag skulle göra — hela tiden ropade hon: — Torsten, o, älskade Torsten, ett glas punsch!

Vi kommo litet afsides in i parkens gångar. Hon höll mig ännu under armen och ännu talade hon.

— Jo, ser du Torsten, jag har blifvit ordentlig nu —

— Har du, sa' jag och försökte se på samma gång glad och förvånad ut öfver hennes omvändelse.

— Ja då, jag har varit på kafé i Hernösand hela sommarn, jag ä' bara här och hälsar på — snälla Torsten, bara *ett* glas punsch.

Hon pratade i ett kör. Jag fick i mig allt, som händt henne det senaste halfåret. Själf tycktes jag vara bekant med henne sedan flera år tillbaka — och punsch tycktes vi ha druckit tillsammans hela vårt lif.

— Snälla Torsten!

— Folk, som gingo förbi, började se på oss och de, som kände mig, smålogo tänkande:

— En ny eröfring!

— Snälla Torsten! Snälla Tors — —

Då slet jag mig plötsligt lös och sade allvarligt:

— Jag heter inte Torsten! Jag vill inte heta det för allt i världen — Jag heter något helt annat. Ni känner mig inte alls.

Då såg hon på mig förundrad och sade nästan gråtande:

— Nu är Ni ond på mej för att Ni inte heter Torsten — nu är Ni — snyft — ond på mej — snyft — för att jag — snyft — inte kallat Er — snyft — för något annat såsom — Erik.

Då vände jag mig sakta om och gick hem, men flickan, som blifvit ordentlig, grät och hennes tårar fröso och blefvo till pärlor som lyste och lurade någon ensam man. Men sådana pärlor äro ej äkta, ty de smälta bort och lämna bara fläckar efter sig.

Några råd till en ung man om hurudan han bör vara.

En ung man bör framför allt bemöda sig om att vara en *ung* man. Vid de tillfällen, då man vill ha honom till bondbeväring, kan han gärna vara *för* ung, och då äldre sedliga damer komma och vilja ha honom till medlem i en kristlig ungdomsförening kan han mycket gärna vara för gammal.

Han bör kläda sig väl och alltid ha minst 1 öfverrock, 1 par kängor och ett och ett halft par strumpor (en i tvätten). Han bör aldrig låna kragar, manschetter eller halsdukar, af sina vänner. När får jag igen mina halsdukar af Axel, Johan och Hugo?

Han bör därjämte alltid betala sina skulder. När får jag mina 2,50, Hugo?!

Hans sätt böra vara ledigt och utan affektion. Skulle manschetterna inte synas, så bör han inte dra fram dem hvar kvart. Sådant uppfattar bättre folk som skryt. Skulle hans halsduk inte sitta rätt,

så bryr han sig inte om den saken, och allra minst tar han upp en bleckdosa och speglar sig i dess insida, och inte heller skriker han högt till sitt sällskap:

— Karl Johan, skulle du vilja ta och dra till min halsduk där bak — det känns som om jag hade den under öronen.

Han bör gå som en människa, äfven om han har liktornar, och sina galoscher bör han köpa hos Kuntze och för säkerhetens skull alltid ha dem märkta med bokstäfverna VET HUT, ty den öfriga mänskligheten kan ofta ha lika dålig moral som han själf.

Han bör ha käpp, ty en sådan är ofta till stor nytta vid trafikerandet af våra gator. Han bör bära käppen som en gentleman, d. v. s. stödd mot marken, under armen med spetsen framåt nedåt, eller behagfullt med korta uppehåll hvilande på sina ovänners ryggar.

Hängslen äro nödvändiga. Dels för moralens skull och dels för de grosshandlares skull, som nu sälja det utmärkta fabrikatet.

* * *

En ung man bör välja sitt sällskap med urskiljning och efter råd och lägenhet. Är han en fattig ung man, så bör han uppsöka millionärsöner, och är han själf millionär, så kan han mycket väl tidtals — ej i längden — umgås med artister och romanssångare.

När han sitter till bords, bör han sitta vid bordet och inte anse, att bordet sitter vid honom. Han bör äta tre gånger om dagen och aldrig försumma att ge hyggliga dricks pängar, ty äfven kypare skola lefva.

Hans förhållande till det motsatta könet bör vara godt. Kan han inte vara spirituell — alla äro inte kåsörer — så bör han åtminstone vara hygglig och taktfull i sitt tal.

Det duger alltså inte att om han första gången sammanträffar med en ung dam, plötsligt utbrista:

— Jaså, det är Ni, som är syster till den där fräkniga Augusta — hur står det till med pappa se'n konkursen i somras?

Han bör vara tillbakadragen, i synnerhet vid smörgåsbord, ty då blir han utan både det förfärliga brännvinet och den sura sillsalaten.

Han kan gärna gå på teatern, men om han har en god vän, som är tidningsman, så bör han inte ligga efter denne med böner om fribiljetter och presentation för småaktörer.

I tid bör han bestämma sin lefnadsbana. Vill han bli notarie i posten, så bör han låta föda sig af rika föräldrar, arbeta och knoga tills han tar studenten samt sedan tåligt sitta hemma och vänta i ett par tre år.

Vill han undvika kunskaper och allmänbildning men bara bli riksdagsman, bör han slå sig ned på bondbygden, låna pängar åt prosten, dricka brorskål med inspektorerna, ha konjaksflaskan stående på rätt ställe och om söndagsförmiddagarne hålla tal

för arbetarne om nödvändigheten af den absoluta nykterheten.

Skulle han mot förmodan anse sig lämplig för det nådiga kåsöryrket, så bör han genom bittra strider, hårda dagar och brödkanter samt outhärdliga samvetskval söka skaffa sig en lifserfarenhet, som när som hälst gör honom mogen för galgen eller helgonglorian.

Då blir han bra.

Om han är begåfvad med en god imitatonsförmåga så kan han äfven bli en god kåsör, men torde i så fall endast kunna användas i den lägre morgonpressen.

Vill han bli skald, kan han börja som svältkonstnär, och vill han bli svältkonstnär, kan han börja som skald.

Konkurrentredaktör kan han bli, om han har blick för publikens dåliga smak; och hederlig karl kan han äfven bli, dock icke i Frankrike, där platsen är upptagen af Zola.

Rescencentyrket är det minst hygieniska, ty alltför goda middagar — äfven korruptionsmiddagar, fördärfva magen.

Språkkunnig bör han vara, och det duger alltså inte om han står i pappershandel att då en tysk kund på sitt modersmål frågar efter papper och kuvert ogeneradt svara:

Das haben wir nicht, aber das ska' vi skaffa tills i morrn! — Han lär då näppeligen göra sig förstådd.

Han bör heller icke kasta sig allt för mycket med göteborgsvitsar. Det låter otäckt och känns

som korkskrufvar i magen på de stackare, som nödgas höra på. Skulle han någon gång genom en händelse komma fram med en kvickhet, så bör han inte skratta åt den själf, utan öfverlämnar det åt publiken, som nog tiger. Icke heller bör han skrika: »det har jag hittat på!» ty det tror ingen, åtminstone inte de, som känna honom, och allra minst bör han använda gamla kvickheter. Gamla kvickheter ha den fördelen med sig, att man vet hvar man ska skratta. (Det är en gammal kvickhet.)

Skulle det visa sig, att han har håg och fallenhet för det nattliga inbrottsyrket, så bör han vara djärf och förslagen och komma ihåg, att det finnes mycket här i världen, som är värdt vår dyrkan. (Det var en vits.)

Spekulerar han på att bli teaterdirektör, så kan han utan samvete bli det, ty sådant behöfves icke. Se'n kan han smita från sina sujetter och ta kassan med sig, ty enligt nuvarande förordning är man inte bunden af något — man må ha hur många band som helst, både här och i landsorten.

Att bli författare är rätt arbetsamt, ty då dröjer det 70 år, innan han får en supé på Grand. Då är det nästan bättre att bli gudomlig tenor, ty då tar det endast 50. Men från att bli redaktionssekreterare i en boulevardtidning bevare honom milde herre gud.

När han så småningom blir så gammal och så litet förståndig, att han blir kär, så bör han bli det i en eller två, men inte i ett dussin. Skulle

han så våga fria, så bör han alltid betänka, att flickan tar honom af nåd och välvilja och på föräldrars uppmaning och alls inte för hans egen skull. Vid själfva frieriet bör han vara i hög grad eldig, falla på knä, vrida händer, slita sönder kragen och tala om att han har en laddad revolver i bakfickan. Skulle han ändå icke lyckas göra något intryck på flickan, så kan han gå ut och köpa sig en toddy och vara glad och känna sig som om han af ren flax undgått den eviga skärselden.

* * *

Sådan bör du vara unge man! Du bör därjämte äfven vara hjälpsam mot dina vänner och inte se på tio öre, om det är så att de vilja låna ett frimärke.

Du bör vara glad, när det inte har händt dig något sorgligt; du bör lägga två sockerbitar i kaffet och aldrig försumma att snyta dig så ofta du behöfver.

För att nu till sist återgå till din klädedräkt, som är det viktigaste, så bör du ej vara snobbig, men fin, ej grilljanne, men elegant.

Du bör därjämte frukta Gud, Konungen, dina björnar och framför allt dig själf, ty du kan vara öfvertygad om, att du kommer att begå en hel hop dumheter här i lifvet.

I nödens stund, om du behöfver ett godt råd — inga pängar — så kan du dock lita på din vän

Hasse Z.

Några råd till en ung dam om hurudan hon bör vara.

Pardon, min unga vän, jag höll på att glömma Er. Visserligen är jag kanske inte kompetent nog att ge råd åt damer, men jag vill dock i förbigående be att få referera till följande fakta:

Jag är född af en dame, min mamma.

Jag fick di af en dame, min dadda.

Jag fick stryk af en dame, min syster.

Jag är förlofvad med en dame, min fästmö, och har dessutom under två år af mitt unga lif intagit mina måltider i en hushållsskola för damer, har en hel sommar bott tillsammans med 8 englar — se min bok »Åtta hönor och en tupp», pris 1,50, hvarjämte jag utstått 11 städerskor och 18 strykerskor — samt påstås hafva afgifvit äktenskapslöfte åt en yngre änka på Söder.

Jag *är* kompetent.

* * *

Det första en ung dam bör göra är att skaffa sig en bror. När hon på ett eller annat sätt fått

en dylik, kan man med skäl anse hennes tillvaro förljufvad. Hon får då tillfälle till allt möjligt. Hon kan behandla den uslingen på alla upptänkliga vis och sätt.

Hon kan knuffa ned honom för en hög trappa. (Det gjorde min syster — se ärret vid vänstra ögat.)

Hon kan befalla honom att stjäla sirap i skafferiet och hon kan hota honom med den eviga fördömelsen och pappas rotting om han inte skrifver hennes krior.

Hon kan, när han blir äldre, hota honom med att för hans flamma afslöja förhållandet med hans nya kostym, som är pappas gamla omsydda, hon kan gömma hans slangbåge och knif under utdragssoffan i köket, och hon kan för hela sta'n berätta, att det var han som fick ett saltskott i stussen, när han satt i snickare Anderssons äppelträd.

Hon kan ha rätt trefligt.

Naturligtvis bör hon gå i skolan, dock icke ofta och aldrig utan 50 öre till bakelser på kondis. Hon skall ha utslaget hår (det retar Johanssons Albertina, som har rödt hår och näsa som ett piphufvud.)

Hon behöfver inte lära sig mycket: svaga verben i franskan, multiplikationstabellen och namnen på de två sista kungarne i Sverige. Hon bör i tid ha reda på hur ett snörlif ska sitta och framförallt bör hon redan vid åtta års ålder känna till teatrarnes re-perto-arer.

När hon blir 15 år konfirmeras hon. Då gråter

vanligen mamma och omfamnar sitt unga barn under det pappa frågar om pastorn ska ha en femma eller tia och om Jönsson nödvändigt ska vara med på middagen.

När hon är konfirmerad slutar hon upp att hälsa på »skolungarne» och har ett förfärligt besvär om morgnare för att få klädningen att sitta långt ner. Hon är lång och slankig eller kort och fet allt efter omständigheter och påbrå, och hon vet att Karl Erik, som går i sjätte öfre, brukar gå förbi fönstret precis klockan tre.

Ack, ack, så kommer hon på bal. Bror hennes låses in i en garderob för att inte ställa till skandal, och hela husets pigor och skurmadamer stå i en dörrspringa och glo.

— Herre Gud, hvad hon är söt! (En tår i ögonvrån tillsammans med förklädessnibben.)

Ack, ack, man firar henne. Man säger komplimenter och vänder sig bort och skrattar se'n man sagt dem. Hon blir röd, hon blir hvit, och när hon kommer hem slår hon familjealbumet i hufvudet på bror sin, för att han djärfves påstå, att hon pudrar sig. Herre Gud, det är inte så godt första gången.

Så blir hon stora damen — 20 år — och har utstått sin första kärlek, han var på kontor hos Lundberg & C:o. De stodo i porten och kysste hvarandra så andan höll på att gå ur dem. Portvakterskan, den markattan såge't. Det tog hus i helsicke och märkvärdigt nog fick hon lida för allt-

sammans. Så går det till och 8 dagar därefter satt han i stadsparken och höll Augusta om halsen och kramade hennes hand åt alla möjliga håll och svor »vid Gud» att hon var den enda han älskat.

Ja, så händer något. Den unga damen skall ut, ty sta'ns unga herrar tyckas lida brist både på smak och företagsamhet.

Det annonseras. Det kommer svar och hon inackorderas för att lära sig hushållet i en prästgård. Inackorderingen kostar 50 kr. i månaden, och i första brefvet hon skrifver hem berättar hon att smöret är härsket, att frun är en piga och att mannen står under toffeln.

Hej! Så finns där en ung adjunkt, en gud, en kung, en prins — puh, en stackars karl med 300 om året och inte mer än tre smörgåsar till frukost.

Blickar — ah! Kvalfyllda nätter. Hon lagar hans underkläder och stoppar hans strumpor med rödt garn.

Så kommer det:

Stilla afton, sus i skogen, en ko, som råmar i hagen, en bäck som porlar i dalen, en måne som döljer sig bak ilande skyar, en liten hand, som fattas, men hittas i hans grofva näfve, en suck. — O... en kyss, »du är min!» Och se'n:

— Hvad ska pappa säga?

Flickan måste hem. Hon kommer hem, hela sta'n vet af'et och fru Berglund vet bestämdt hur långt det gått.

* * *

Den unga damen bör dock resignera, ty det gör man alltid. Hon bör sedan gifta sig med grosshandlare Nilsson, som har järnbod vid torget. Det gör man alltid — icke i romaner, men i lefvande lifvet.

Skulle hon icke bli gift, så blir hon ungmö, och gu' bevare oss för den. Hon sitter där och tittar och ögonen sticka, hon förtalar folk och hon säger med en suck åt alla unga herrar att lifvet är så tungt. Men ingen vill hjälpa henne att bära det.

Eller också händer att hon är klipsk! Hon kommer på kontor eller i posten. Postfröknar äro de värsta på jorden och till himmelen komma de aldrig.

Den unga damen har god lön och utanför på gatan gå en hel hop unga män och svälta.

Den unga damen kan sedan sluta i posten om hon vill. Hon kan bli allt hvad hon vill, ty hon är klipsk. Hon kan ge spellektioner, öppna »hem» för fallna medsystrar, och kila till Paris.

Hon kan tigga pängar till en barnkoloni utan barn, men med 2,000 kr. i pension åt henne själf, och hon kan ta på sig en svart klädning, åka bicycle och gno omkring och stjäla i tamburer på Östermalm.

En ung dam kan allt möjligt, utom att bli sämre än den usla kar'n. Hon kan raka, klippa oss, borsta oss nakna, sy skjortor åt oss och stryka våra kragar fördärfvade. Hon kan älska oss så

där till husbehof, hon kan vårda oss när vi äro sjuka, hon kan bedra oss, göra lifvet surt för oss och lägga hårstrån i soppan åt oss. Vete gudarna hvad hon inte kan! Jo, nu vet jag — hon kan inte vara telefonfröken.

*

Den unga damen lefver egentligen hyggligare än den unge mannen. Det beror därpå att hon ännu inte fått så'n smak för whisky och cigarrer.

Den unga damen träffas öfverallt, och alltid måste vi gå ur vägen för henne, ty det fordrar artigheten och — hon själf. Det är det jäkliga.

Hon gör oss alla möjliga besvär och alla möjliga tjänster. Vi tillbe henne och hon föraktar oss. Hon tyckes inte inse huru sköna vi äro, hon tyckes vara en högre makt.

Ack, mina damer, systrar, tanter, kusiner och allesammans, I ären gudomliga, men en sak ären I icke, och det är — män!

Om en hund och en hundralapp.

Af en händelse kommo vi att tala om hundar — Svensson hade på förmiddagen köpt ett dylikt djur, som hela tiden låg under bordet och slickade svärtan af våra 46-kronorsskor — då Olsson sade:

— Jag mins en man, som i tio år lefde på sin hund.

— Gjorde han korf eller kommanditbolag af honom, sade Svensson.

— Nej, sade Olsson, mannen bosatte sig vid en hamnstad, och så fort någon resande kom till staden — det hände en gång i veckan — sålde han hunden till honom för 25 kronor. Den resande tog honom med sig på båten och tänkte att han nu ändtligen fått ett angenämt sällskap för hela lifvet. Men så fort båten lade ut stod mannen på stranden och hvisslade på sin hund, som log ett medlidsamt löje, hoppade öfver bord och simmade i land. Så förtjänade mannen 100 kr. i månaden, däri icke inberäknad avancen på det dåliga snöre, i hvilket hunden leddes till båten.

— Nå hur gick det, sade Jonsson.

— Jo, en gång såldes hunden till en resande engelsman, som hört talas om honom och som rest med extratåg från Ostindien bara för att få se hunden.

Han betalade honom kontant och tog honom

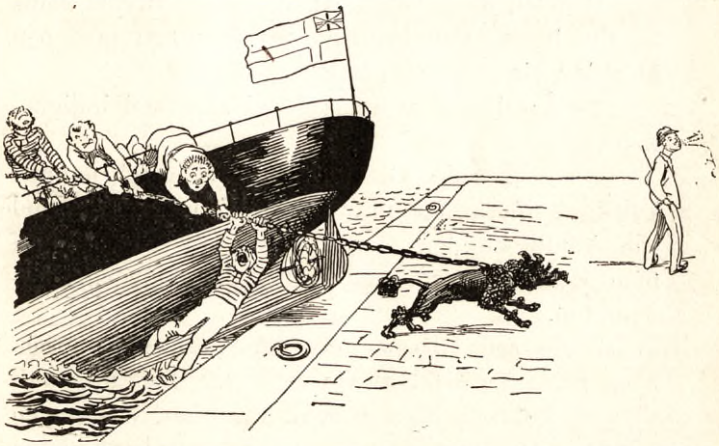

med till båten, där han gaf hela besättningen 100 pund och 2 flaskor whisky, för att de surrade fast djuret med ankarkättingen i fören.

Hunden lät saken ha sin gång och log det vanliga leendet. Så lade båten ut och mannen på stranden hvisslade som vanligt spegelarian ur Lohengrin — den enda melodi hunden gudskelof kände.

Engelsmannen darrade i hela kroppen af spänning, kaptenen ropade till maskinisten: sakta framåt!

— och hunden hoppade öfver bord. Han försvann under vattnet, kom upp igen och började simma mot strand. Småningom drog han hela båten sakta mot land. Kaptenen svor på 10 minuter lika mycket som annars på en månad och engelsmannen måste rullas mellan våta lakan för att få blodet i gång.

Hunden drog båten upp på land, hviftade svans åt sin herre, som löste honom från kettingen och åt sedan sin vanliga portion buffelkött.

— Är det slut nu, sade vi alla med indignerade miner.

— Nej, sade Olsson, så fort engelsmannen kvicknat till skref han ut en check på 10,000 pund och köpte hunden, och den hunden drog sedan i många år stenkolspråmar mellan London och Southampton.

— Ja, sade Nilsson, i det han flyttade sitt punschglas från familjealbumet, som var för upphöjdt till en bok af Sigurd som var platt, jag vet en hund, som förtjänade 25 kr. på ett synnerligen ovanligt sätt.

Sålde han skjortknappar på restauranterna eller drog han vefven i någon kinematograf? — sade Jonsson.

— Nej, sade Nilsson, historien är mera invecklad — hör på:

Det är nu en månad sedan och en kontorsskrifvare vid Laxå berättade det själf.

Det var en middag och det kom ett tåg från Stockholm. Med detta tåg kom en man med knoll-

rigt hår och vårdadt yttre. Han steg af tåget och rusade i vild fart till restauranten för att på tio minuter hinna äta sin middag. Han åt smörgåsbord med oliver och genever, sköljde ned det med en kåldolma, en bit älgstek och en liten glacekompott. I detsamma ringde man i klockan och

då han skulle betala märkte han, att han blott hade en hundrakronesedel. Han lutade sig fram åt disken för att lämna den till kassörskan, men som han icke räckte fram, tog en tjänstvillig herre med förtroendeingifvande sätt emot den för att skicka den vidare. Denne herre skulle sannolikt gjort hela historien omöjlig, om icke en uppasserska

kommit springande med en soppskål med nyponsoppa. Herrn med det förtroendeingifvande sättet tappade naturligtvis sedeln i soppan, och, beräknande den korta tid som ännu återstod för tågets afgång, stack han ned sin brännförgyldt ringprydda manicurerade hand i skålen och högg till sig hundrakronesedeln inklusive 4 nypon. Blickande omkring sig med stolt min fläktade han sakta med sedeln under bordet för att få den torr. En järnvägsman ropade:

— Tåg till Göteborg! Och på samma gång

smög en medelstor hund in genom dörren och kilade mellan borden och sväljde i sinom tid både hundrakronesedeln och de 4 nyponen.

Naturligtvis uppstod en förfärlig förvirring. Mannen, som rådde om sedeln, kunde icke betala sin middag och hotade att stämma mannen, som tappat sedeln och hvilken troligtvis var i komplott med hunden. I sista stund kommo de ombord på tåget och ungefär vid samma tid gled hunden med ett misstänkt leende ut genom restaurantdörren. Tvänne stationspojkar förföljde hunden på afstånd. De följde hans spår i fyra timmar och ingen visste hvart de togo vägen.

Mot kvällen återkommo de trötta och slappa. Stationsinspektoren mötte dem, bjöd dem på snus och sade:

— Nå, hur gick det?

— Jo, sade den ene, i det han ryckte på axlarne, *det blef 75 kronor!*

Nilsson drack därpå ut sitt glas och under en pinsam tystnad beslöto vi inbördes att icke vidare tala om hundar den kvällen.

1/2 historia.

Vi sutto i ett sällskap och talade om historier, då Anderberg plötsligt blef likblek och bad om ett glas vatten. Efter mycket besvär skaffade vi ett halft glas af den drycken, Anderberg blef skenbart bättre och drog ett djupt andetag på samma gång, som han sade:

— Låt bli med historier! Jag är en man med en half historia, men ändå är det en historia.

— Berätta, skreko vi, under det vi hällde det återstående vattnet på en ficus som var torr, som ett skiffer-telegram från kriget.

Anderberg lade sin högra fot i en cigarrkopp, lät den vänstra sväfva i luften mellan en kupa Uam Var whisky och en half Cederlund och sade:

— Det är nu tre år sedan. Jag var på en middag. Alla sutto tysta och sögo på sparrisknopp, då jag plötsligt kom ihåg en historia, en af de lustigaste jag hört. Jag skrattade till ha — ha — ha — och alla sade:

— Hva ä dä?

— Det är en historia — ha — ha — ha, om en man ha — ha — som ramlade i sjön tillsammans med sin mamma och sin fru och som — och som —

— Nå, vidare, skreko alla.

— Och som — som — tamfan jag kom ihåg rästen. Det var något ovanligt lustigt, men jag kunde inte påminna mig det. Jag grubblade och jag kände, att jag blef eldröd i ansiktet. Det blef alldeles tyst och till slut sade husfadern:

— Om det är så, att hr Anderberg kommer hit och berättar historier, som det inte finns något slut på, så ska vi undanbedja oss både hr Anderberg och historien — den var väl *svinaktig!*

Eftet kaffet gick jag utan att få säga adjö. Jag försökte flera gånger, men ingen svarade.

Jag sprang gata upp och gata ned för att få tag i historien. Polisen antecknade mitt signalement och alla bekanta, som jag inte hälsade på, ropade »drummel» efter mig. Plötsligt på Gust. Adolfs torg kom jag ihåg allt sammans, gaf till ett gapskratt och for genast i droska till familjen där jag varit. Frun öppnade:

— Hvad vill hr Anderberg?

— Åh — Ha — ha — ha — jag har fått tag i historien — den var inte svinaktig alls.

Hon drog af mig rocken och släpade in mig i salen, där alla sutto kring ett bord.

— Jo, ser Ni, det var en man, som ramlade

i sjön med sin fru och sin mamma och som, och som, som —

Jag hade ånyo glömt rästen, det allra roligaste, men jag glömmer icke gästernas miner och den muskulösa fot, som var mellanhand mellan mig och husfadern, innan jag kom ut.

Jag sof ingenting den natten. Jag klädde på mig och klädde af mig och klädde på mig igen och promenerade och drack toddy och höll på att bli galen. Det var en gång en man, som ramlade i sjön tillsammans med sin fru och sin mamma och som, som, som —

Dagen därpå fortsatte eländet. Fram på eftermiddagen kom jag ihåg namnet, på den man som först gett mig historien. Jag sökte honom. För ett år sedan hade han rest till utlandet. Jag realiserade allt hvad jag hade och for efter. Jag köpte biljätt som en vansinnig, jag köpte med mig alla anekdotböcker för de senaste 10 åren och eftersom historien var minst tre år gammal köpte jag alla veckans skämttidningar. Förgäfves! Jag kom till staden där mannen bodde. För ett halfår se'n hade han rest till Paris. Jag for efter och kom just som man åt pastej och drack buljong på hans begrafning.

Med släktingarnes tillstånd genomletade jag alla hans papper, för att finna den minsta anteckning om historien. Förgäfves! Jag fick en förteckning på alla hans bekanta och jag besökte dem i tur och ordning, under olika förevändningar, bjöd

dem på middagar, supéer och pokerpartier och fick dem att berätta historier, men aldrig den, aldrig den jag sökte.

En natt drömde jag om alltsammans, äfven om slutet. Jag skrattade i sömnen och väckte alla hyresgästerna. Jag vaknade och letade efter tändstickor för att skrifva upp slutet. När jag fann stickorna *hade jag glömt slutet igen.*

Jag for hem som en bruten man. Jag kastade mig i de vildaste orgier och jag bodde i ett års tid tillsammans med landets förnämste historieberättare. Han kunde alla historier från Noaks tid till nu, men inte den jag ville ha. Vi försökte tillsammans att göra ett roligt slut men vi fingo det aldrig så roligt som det riktiga. Jag satte in stora annonser i tidningarne och jag frågade Idun:

Hvem kan fortsättningen på: det var en gång en man, som ramlade i sjön tillsammans med sin fru och mamma, och som —

1,000 kr. i belöning.

Jag fick inga svar, och jag är den olyckligaste man på jorden.

Anderberg började gråta och blandade sina tårar med whiskyn, då Mickelson plötsligt sade:

— Jag kan slutet på historien!

Vi måste hålla Anderberg. Han slog och fäktade som en D'Artagnan med armar och ben och skrek:

— Jag ger dig två år af mitt lif — hit med slutet!

— Jo, sade Mickelson, det var en gång en man, som ramlade i sjön tillsammans med sin fru och sin mamma, och som själf simmade i land. Där stod han på stranden och såg sin fru och sin mamma och visste inte, hvem han skulle rädda. En annan man gick förbi, han sprang fram till honom och skrek:

— Där ligger min fru och min mamma, hvem ska jag rädda? Men skynda er, ty jag har brådt!!

— Naturligtvis er fru, sa mannen.

— Nej, sa han, som ramlat i, man har bara en mamma, men fruar kan man få så många som hälst.

Och så räddade han sin mamma.

— Hvar har du hört den? skrek Anderberg.

På cirkus, clown Olschansky berättar den hvarenda kväll, sa Mickelson och klämde en droppe citron i sitt punschglas.

Anderberg tog lifstidsengagement som stallknekt hos Cirkus Wulff för att vara säker på att icke mer glömma historien.

———⁂———

Mannen som ville bli ryktbar.

Emilsson hade valts till revisorssuppleant i Föreningen för bortskaffandet af rockpängarne på bättre restauranter, och sedan vid den middag, som med anledning däraf hölls, hälsnings- och lyckönskningstelegram upplästs, föreslog Isaksson införande af notis om saken i alla de dagliga tidningarne. Förslaget väckte stort bifall, och man var just i färd med att växla 25 öre, för att i kryddboden kunna telefonera till »Hvad Nytt i går afse», då Emilsson reste sig med blekt ansikte och skälfvande knäskålar samt sade:

— Mina vänner! Jag är en blygsam man samt en tillbakadragen man, samt en man som djupt känner värdet af den utmärkelse, som träffat mig nu i mitt 56:te år och 2 månader. Jag älskar icke ryktbarhet, och jag vill berätta er en historia om min vän Ulriksson, som i veckan afled af storhetsvansinne — se taflan i Blansch konstsalong.

Ulriksson lefde ett lyckligt familjelif. Hans maka var en ung stillsam kvinna, som hördes öfver

hela huset. Hans barn voro rödhåriga. Själf hade han aldrig gjort något annat än lånat ut pängar mot värdesaker — han var nämligen kassör i en pantbank.

Så hände det sig en natt att han hjälpte polisen vid ett slagsmål och bars själf hem i en klädkorg till sin väntande hustru. I följande dagens tidningar stod gruffet omnämdt på 4 spalter, och man slutade med att: »utan en civilklädd person, som icke kunde uppgifva sitt namn (han var medvetslös), hade säkerligen revolution utbrutit i staden».

Det var första gången Ulriksson omnämndes i en tidning, och han blef däröfver så förtjust, att han bjöd sin familj på Folkteatern och gaf sina barn löfte om tio öre, därför att de, midt under föreställningen, reste sig upp och sade:

— Det var vår pappa, som var den civilklädde herrn!

Naturligtvis klippte han ut raderna om sig själf och klistrade upp dem på utsidan af sin pulpet på banken, hvarjämte på hans visitkort stod:

EFRAIM ULRIKSSON

DEN CIVILKLÄDDE PERSON, UTAN HVARS INGRIPANDE REVOLUTION UPPSTÅTT.

Dock, äran gick honom åt hufvudet, och på ett år försökte han 500 olika sätt att bli nämnd i tidningarne. Han skaffade sig en bicycle för 250 kr. och lärde sig med flit icke att åka på den, bara för att få köra öfver äldre fruntimmer och reumatiska doggvalpar.

Han kastade bort sin lön på lotter i Nordiska museet för att få högsta vinsten och notis i alla tidningar. Han funderade på att ge ut en bok, och en gång förmådde han sin fru att, i ett anfall af kleptomani, stoppa på sig 4 par strumpor, 1 klädhängare, 2 skurborstar och 3 paradhandukar. Dagen därpå lästes följande notis:

»**Sorgligt.** Ett bättre klädt fruntimmer besökte i går firman *Josephson & Meyer* och skulle just försvinna med en del af de i butiken framlagda artiklarne, då hon greps af en civilklädd person, som ersatte firman för det stulna.»

Naturligtvis var Ulriksson den civilklädde mannen, och den natten rufvade han på nya ryktbarhetsplaner. Hade han icke fruktat det ensamma lifvet i en cell, så skulle han gett sig af med bankkassan, och hade han nu icke en gång för alla en afsmak för blod, så skulle han mördat hela sin familj.

Han gick omkring i en ständig yrsel af bara ryktbarhetslängtan. Han trampade på apelsinskal, för att bryta benen af sig, men misslyckades, han kastade sina barn i sjön och blef den civilklädde herrn, som alltid räddade dem i sista stund. Han

lät dem hänga i 10 minuter utanför fönstret, tills han hunnit klättra ut på stupränna och hjältemodigt frälsa dem från en säker död.

Hade han känt sig nära döden, så hade han säkert lagt sig på Maria sjukhus, bara för att bli »galet» lik och få spalter i Social-Demokraten.

Han höll på i fyra år och arbetade. Hans hår grånade, hans ögon stirrade fånigt i rymden och då han i kretsen af släkt och vänner firade sitt 250 notisjubileum (han hade lurat sin yngste son att på Norrbro sticka en häst med en knappnål i bakdelen för att själf kunna stå vid slussen och häjda den skenande kampen), ja, då var han lik en skugga af sitt forna jag.

Dagen därpå hade han notis om fästen, och då han på kvällen skänkte den öfverblifna maten till ett fattighus, fick han notis om det med.

Han lade bort att sofva om nätterna, han satt kapprak i sängen och lyssnade på sin fru, om hon händelsevis var fjärrskåderska och förutspådde märkliga ting. Han lade bort att äta — han ansåg, att det skadade uppfinningsförmågan, och drack han något, så drack han för mycket, ty det fanns ingen notis, han älskade så mycket som »*Stormigt uppträde å offentlig lokal*».

Så småningom kom slaget. Han blef galen och fick den idéen, att han verkligen var en ryktbar man — han trodde ibland, att han var Boestad, ibland Carlo Landberg och ibland landshöfding

Palmstierna. Naturligtvis lämnade han själf notisen om sitt vansinne.

— Nej, sade Emilsson vid slutet af sitt tal, låt mig vara i fred för popularitet!

Dagen därpå innehöllo alla tidningar notis om Emilssons val till revisorssuppleant. Han hade själf lämnat notisen långt före fästen.

Om Spel.

Jag satt just med full hand i poker, då det ringde på telefon och redaktören skrek:

— Skrif genast ett kåseri om spelraseriet! Genast!

Jag tog in min pott (3 kr.), kastade markerna under kommoden, körde ut mina gäster, gaf dem tokiga öfverrockar och sålde mina kortlekar åt min städerska, som om morgnarne borstar mina kläder och om kvällarne gör i hela husets kommande öden. Jag växlade därpå alla mina silfver-, guld- och kopparpängar, för att inte komma i frestelse att spela »gubbe och pil» med mig själf. Och sedan jag bränt upp väggalmanackan för att icke kunna spela »udda och jämt» om daton, satte jag mig att fundera.

Spel är, kort sagdt, något förfärligt. Hvarje dag se vi unga män, gamla tanter och små barn, som flytta pinnarne i ett räfspel, gå under och bli en skam för hela samhället. Här måste bli en annan ordning! Tänk er bara detta spel »Svälta räf»!

Där sitter man med 52 kort i näfven och kastar dem besinningslöst det ena efter det andra på bordet utan att tänka på, att man på samma gång kastar sig själf, alla sina anförvanter och ett helt samhälle i fördärfvet. Hur ofta får man nu icke höra:

— Tänk den stackars Berggren, som förskingrat 200,000 kr. och rest till Amerika från hustru och barn!

— Ja, tänkte jag inte det — satt han inte i förra veckan och klådde mig på 56 öre på knack — hasardspel är ett fördärf.

Nu ska vi utrota allt spel från jorden! Hvarje person, som söker en lifförsäkring, skall först afgifva svar på följande frågor:

— Spelar Ni vira? I så fall hur ofta? Förlorar Ni alltid eller endast, då ni har korta rockärmar?

— Hur många gånger har Ni spelat priffe?

— Lägger Ni patience? I så fall — tror Ni att något skall lyckas er, om patiencen går ut?

Därjämte få inga barn vaccineras, förrän föräldrarna gått i borgen för, att spelbord icke finnas i familjen, att alla, till och med pigorna, icke veta hvad klöfver och hjärter betyda. Uttryck sådana som: »hon är min hjärter dam» förbjudas i lagen, »knekt» ändras till »soldat» och den person, som vågar yttra, att Zola sitter med trumf på hand mot hela generalstabspartiet, ledes ut i tamburen, får sin hatt och rock och får gå såsom en samhällets mest misstänkta individ.

Hädanefter duger det inte att se smäktande ut, himla med ögonen och hviska till fröken Nilsson:

— Ack spela en liten vals!

Nej, man säger:

— Skulle Ni möjligen före maten vilja föredraga något af Chopin?

Den naturskildring, där »vindspel» förekommer, och där hjälten gör ett godt parti, fördömmes af kritiken, och den, som på sina visitkort trycker både namn, bostad, telefonnummer och mottagningstid, anses »sätta allt på ett kort» och bemötes därefter.

En särskild poliskår bör därjämte inrättas att arbeta efter följande grunder:

Så fort man ser ett ljus lysa i ett fönster, går man upp i våningen, ringer på och säger:

— »Förlåt, att jag blandar mig i leken» — men hur hög är maxen? Hur länge tänker herrskapet hålla på? Använder Ni duk på bordet? Hvilken sorts punsch drickes, medan det gifs? När Ni nyss yttrade »kupé», menade Ni då järnvägsvagn eller något annat? Ah, Ni rodnar — Ni bekänner färg!

Denna polis kommer naturligtvis att arbeta i hemlighet, och klart är, att ett extra fängelse måste uppbyggas för korthjältarnes skull.

Tidningarnas brottmålsafdelningar komma att se ut så här:

Rådsturättens sjätte kortafdelning.

I dag på förmiddagen ransakades 8 familjer, som anklagats för hållande af hus, där spel idkas. Det spel som företrädesvis drifvits, är det bekanta och farliga Filipin. Sedan allmänna åklagaren förevisat för rätten det skal, som dolt den kärna, hvilken familjerna för att dölja sitt brott *uppätit*, formulerade han sin anklagelse sålunda:

Jag yrkar ansvar å bokhållaren Nils Axel Persson, för det han för snöd vinnings skull tillsammans med ogifta Albertina Grönlund uppätit och förtärt en s. k. krakmandel. Sedan bemälda Grönlund under tårar bekänt, att hon på spelet vunnit en teaterbiljätt (3:e radens fond, andra bänk), återfördes de anhållna till häktet.

När skola vi få ett slut på detta spelraseri? Är icke hvarje hydda snart ett spelhälvete, och skall icke någon stor man lyckas uppfinna ett spel, på hvilket alla kunna vinna?

Huru ofta se vi icke unge män med goda anställningar stanna på gatorna och noga betrakta bicyclenumren för att genom siffrorna kunna upptäcka »ett par» eller »fyra lika». Huru hörde vi icke i går, då vi rullade öfver Norrbro på vår Crescent n:o 22244, en ung man utropa:

— Se, där åker en »full hand»!

Nej, spelet skall bort, och den husmoder, som

har nog djärfhet att upplägga sitt smör i tärningar, är icke värd att vara gift med en hederlig man —

— — — — — — — — — — — — — — —

Just nu får jag följande bref:

Bäste Bill!

Skulle du vilja komma hem ett tag i kväll och ta ett parti poker — 50 öres max!

Din vän
Jonsson
medicinare.

Ah, jag skall anmäla honom för polisen! Han är medicinare — hela medicinalstyrelsen måste åtalas! Här ska rensas!

———※———

Bref från Grönköpings kallvattenkuranstalt och varmbadort.

Jag skrifver nu några enkla rader för att berätta

Något

från vår lilla stad (230 innevånare samt en borgmästare, två auditörer och en tandläkarekandidat).

Vår stad har i dagarne deltagit i den hyllning som bragts prinsessan Margareta därför att hon blifvit

född.

Det började i söndags morgse. Sofi, som bakvägen köper bröd åt fru Andersson vid Stora torget, berättade med andan och en skorpa i halsen, att föreningen för »Grönköpings kallvattenkuranstalts Nytta och billiga nöje» skulle hålla ett

sammanträde

för

lykta dörrar.

Under dagens lopp bragtes hela staden öfver ända af oro och rådvillhet. Polisen gick med mössan bakfram, hästen skenade flera gånger och doktorn förtjänade 3 kr. kontant.

Olika rykten voro i

omlopp.

Bland annat sade man, att en utländsk dam, vid hvilken endast apotekareeleven, som passat upp på Novilla i Stockholm, kunde tala — dock blott med blinkningar — hade kommit till staden och tagit in på hotell

Grand Andersson.

Denna uppgift dementerades på middagen af Grönköpings Allehanda, som skref följande:

Vi veta mycket väl hvad som är på färde och det är

(forts. i kvällsupplagan).

I kvällsupplagan lästes:

Redaktionen af denna tidning är helt säkert den enda i

Sverige,

som kan meddela den för alla samhällsklasser högst viktiga tilldragelse, som åtföljer prinsessan Margaretas födelse, den nämligen, att Föreningen för »Grönköpings kallvattenkuranstalts Nytta och billiga nöje» för närvarande är sysselsatt med författandet af ett hälsningstelegram till den lilla vackra sessans höga föräldrar.

Vår redaktör, som är personligen bekant med borgmästaren, kan meddela följande pikanta notis:

Man har tänkt att skrifva

värs.

Rådhuset, där förhandlingarne hållas, vaktas af frivilliga brandkåren (8 man), och ingen som ej har biljätt (10 kronor) slipper in.

I morgon skola vi genom extrablad meddela vidare.

— — — — — — — — — — — — — — —

Genom en löndörr — särskildt beställd af borgmästaren i händelse af en

revolution

i staden, lyckades jag komma in i salen.

Fru Andersson satt som ordförande (fru Nilsson, som är äldre på platsen, var ute på förrättning).

Fru Andersson talade med hög röst, då och då afbruten af sina egna snyftningar. Hon bad de närvarande (kryddkramhandlande Nilsson med fru och vindögd dotter, badhusbiträdet Jönsson med fästmö) betänka, hvad som förestod. Anså därjämte, att telegramkostnaden ej fick öfverstiga

1 krona

Staden hade nyligen haft stora utgifter, hvarjämte kryddkramhandlaren ännu icke betalt hundskatten.

Kryddkramhandlaren Nilsson bemötte fru Andersson. Höll styft på, att en dag som denna icke skulle tyngas af yttre omsorger och ansåg att telegrammet mycket väl (med adress) kunde gå till

1,25.

Badhusbiträdet Jönssons fästmö sade sig hafva hört, att det var fråga om värs. Ville i så fall rekommendera en värsstump, som en vän skrifvit till henne på Armidadagen. Den började:

Du milda öga, som mot himlen ser.

(Här rodnade fröken Nilsson — hennes ena öga har alltid haft den riktningen).

Badhusbiträdet Jönsson, som därefter erhöll ordet, uppfordrade, som han sade, sin fästmö att i närvaro af stadens hånatåres (så föllo hans egna ord) upplysa om, hvem den »vän» var, som skref värs till henne på Armidadagarne.

Fru Andersson slog med hammaren, och efter 10 min., under hvilka hr Jönsson med fästmö slogo upp sin förlofning, var allt lugnt.

Efter ytterligare 10 min. skickade man bud på apotekareeleven, som för 5 år se'n serverat i Kristallsalongen och alltså kunde de nuvarande kupletterna utantill.

Mot löfte om befrielse från nattvakten och premium af 2 flaskor punsch skref han följande:

Margareta, flicka utan like
ifrån dig vi aldrig skola vike.

(Kryddkramhandlaren, som genomgått 2 kurser i privat läroverk, protesterade mot »vike», men nedsablades af fru Andersson, som högt yttrade, att här var ej fråga om advokatyr utan om rojalite.)

Telegrammet fick därpå följande tillägg:

Margareta, vi dig gratulera, hoppas du får syskon flera!

Svenska och tyska badgäster (fru Andersson har en kusin, som är född i Berlin) i Grönköping.

*

Staden är ännu flaggprydd och polisen har fått en månads tjänstledighet.

P. S.

Just nu få vi veta, att Medevi kommit före. Förbittringen är stor — men med ä' vi!

Konsten att bo på sommarnöje.

Handbok för älskande

af

Lifvet på landet.

Nödiga rekvisita och ingredienser för tillgodoseende af denna boks råd:

1) Betydliga tillgångar.

2) Sinne för natur,

3) En (eller flere — allt efter behof —) redbara karaktärer. Se vidare kap. om grannens höns.

4) En hvit flanellkostym (nytvättad), 2 metspön (flöten och krokar) samt en sportsmössa med hål upptill för hårets affallande och luftväxling.

5) Hustru och barn (söta).

RÅD I.

Själfva Villan.

Denna är belägen 5 minuters väg från ångbåtsbryggan. 5 minuters väg gås på 20 minuter. Den är byggd utan anledning, men på grund.

På baksidan hänger en veranda och på verandan hänga badhanddukarna och grannens son i ständig flirt med husets dotter, den s. k. ängelen.

Kakelugnar saknas — spiseln röker in ensam. Fönstren äro fastspikade, ty luftväxlingen sker genom golfvet och dörrspringan.

I vänstra flygeln bor jungfrun. Höjden från marken till hennes fönster är 2 och en half meter. Benen på grannens trädgårdsdräng hålla samma mått.

Förstugan tjänstgör som velocipedstall, skafferi och orättvis beskyllning mot värdfolket, som alltid tar den vägen för att komma upp på vinden.

Alltsammans är byggdt i schweizerstil och omgifves af

Trädgården,

som består af jordgubbsland, icke fruktbärande videbuskar, en berså (se vidare grannens son) och två krusbärsbuskar (se vidare Svenska Vinbolagets Champagne). Trädgården omgifves af ett genomskinligt staket, för den nytvättade flanellkostymens räkning försedt med taggar, och tillstänges hvarje afton kl. 11 e. m. af trädgårdsgrinden. På samma tidpunkt sänker sig solen bak västerns purpurröda skyar och ängelen hviskar sakta:

— Alltså i morgon vid bryggan, sedan gubben rest. God natt, älskade!

Umgänget

utgöres af Pettersons och patrasket på andra sidan sjön. Fru Petterson är född 1843 och 28 år gammal. Hennes man är grosshandlare och tar emot beställning på konjakskapsyler Han är därjämte far till sin son, kandidaten, som kuggats i studenten och hvilar ut från studierna.

Petterson har ett olidligt kaffe och en dräng med mördarefysionomi, och nog vet vi hvart våra jordgubbar ta vägen. När man först flyttar ut, har man 12 krocketklot och fyra klubbor, och efter 3 veckor tyckes Pettersons ha eld i spiseln hela dygnet igenom.

Källan

är belägen fem minuters väg från villan. Ginvägen genom hagen gås på 18 minuter.

Vattnet är alldeles grumligt, utom midt på sommaren, då det är totalt försvunnet. Användes om förmiddagarne af grannens små barn som fotvatten och uppamningsort för grodyngel. Om kvällen begagnar kandidaten den olofvandes som material för kärleksdikter:

Den första gång jag henne såg
så var det vid en källas våg.
Hon satt invid dess branta kant,
och midtemot satt jag och hennes tant.
I källans djup jag såg din bild,
som uti tårar rann
— nu är jag från dig skild,
du sköna Marianne.

Ångbåtsbryggan

ligger liksom patraskets smutsiga Pelle alltid i sjön. Den påminner om nya riksdagshuset däri, att den är byggd på pålar och anlöpes hvarje dag af »Najaden VI½», som när som helst kan spela på lotteri, ty den har regelbunden tur.

man väl kommit dit, påstås man med liflig inbillning och stark kikare kunna se herrgårdens visthus midt öfver sjön. Utsiktsbärget ligger på en udde, som alltid af okänd anledning kallas kärleks- eller vänskapsudden. Nedanför berget ligger Amors kulle. Amor skulle, men ville inte.

När solen går ned, bör man citera något af Tegnér — hvad som helst, t. ex.: Där växte uti Hildings gård, två — inte flere — plantor under fostrarns vård. De växte härligt i det gröna.

När månen går upp bak bärgets kam — är saften urdrucken, och då kan man börja sitt kärleksrus med ängelen.

För att komma hem igen, bör man vara en modig man, som vet hvad ens bästa kostym är värd.

Hängmattan

har sin plats mellan två björkar i ekbacken. Den som ligger i den befinner sig på ett helt annat ställe.

Mjölken

aflämnas hvarje kväll af mor Stina, som är så darrhändt, att när hon hällt upp 10 liter, så äro de två sista redan smör.

Tidningarne

komma på torsdagen och äro Söndags-Nisse.

INNEHÅLL.

	Sid.
»Guvernanten»	7
Klockarepojken eller Den gamla occarinan	16
Rymmare	23
N:o 22:s förlofning	33
Härtigens jaktvagn från Firman Isak Vitt	41
Familjen Svensson	52
Familjen Svenssons Kamin	61
Kvinnor	70
Bara en hund	72
Underliga historier	76
Lilly	85
Mors graf	92
Grin	96
Snälle Torsten!	99
Några råd till en ung man om hurudan han bör vara	102
Några råd till en ung dam om hurudan hon bör vara	108
Om en hund och en hundralapp	114
1/2 historia	120
Mannen som ville bli ryktbar	125
Om Spel	130
Bref från Grönköpings kallvattenkuranstalt och varmbadort	135
Konsten att bo på sommarnöje	140

Pris: 2 Kronor.

STOCKHOLM, A.-B. VARIAS BOKTRYCKERI, 1900.